Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 154 (5446).
11 ИЮЛЬ 1984 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

250 минг сўм— Тинчлик фондига

БУГУН

Фрунзе районидаги корхона ва ташкилотларнинг Тинчлик фондига ўтказган маблағлари 250 минг сўмдан ошиб кетди. Шу нарса диққатга сазоворки, 27-ЖЭК партия ташкилотининг партия ва меҳнат ветеранлари районда ана шу ҳаракатнинг ташаббускорлари бўлиб чиқдилар. Мазкур ЖЭК партия ташкилотига мана 12 йилдан бери Б. В. Астахов раҳбарлик қилиб келади. Ветеранлар Тинчлик фондига ўз пенсияларидан 1500 сўм ўтказдилар.

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙ ОЛДИДА

10 июль куни Тошкентда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев раислигида Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ва Ўзбекистон Коммунистик партияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёргарлик кўриш бўйича республика юбилей комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди.

Республиканинг меҳнат коллективларида шонли санани муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёйганини комиссия таъкидлади. Шаҳарлар ва қишлоқларнинг меҳнаткашлари юбилейни партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг топшириқларини, ўртоқ К. У. Черненко кўрсатмалари ва тавсияларини амалга оширишда янгидан янги муваффақиятлар билан нишонлашга ҳаракат қилмоқдалар.

Омманинг ўсиб бораётган активлигини ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини, меҳнат унумдорлигини янада оширишга, ҳар бир коллектив юксак социалистик мажбуриятларини бажаришига, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми кўрсатиб ўтган камчиликларни тезроқ туга[...] сафарбар этиш энг муҳим вазифадир, дея[...] кидланди мажлисда.

Юбилей комиссияси республика олимла[...]нинг юбилейга бағишланган идеологик, омм[а]вий-сиёсий ишларда қатнашаётганлиги тўғрисида Ўзбекистон Фанлар академияси, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси Ўрта Осиё бўлими, республика Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, «Билим» жамияти раҳбарлари берган ахборотларни тинглади.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтмиш йиллигига тайёргарлик муносабати билан республика комсомол ташкилотларининг йигит ва қизларни интернационал руҳда тарбиялаш борасидаги фаолиятини активлаштириш, маданий-оммавий ва спорт ишларини кучайтириш юзасидан тавсиялар берилди.

Комиссия Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш ва ўтказишга оид бошқа масалаларни кўриб чиқди.

(ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ МЕҲНАТ ВАХТАСИ

ЎзССР 60

Беш йиллик зарбдорлари

О. Гарин икки йил муқаддам Тошкент экскаватор заводи ҳузуридаги 96-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртини тугатиб шу заводнинг ўзига электр пайвандчи бўлиб ишга келган эди. Орадан кўп вақт ўтгани йўқ. Шунга қарамай ёш ишчи корхонанинг энг яхши мутахассислари сафидан ўрин олишга муваффақ бўлди. У ҳозир коммунистик меҳнат зарбдори, смена топшириқларини мунтазам 115—120 процентга етказиб адо этмоқда.

Л. Тришина эса кўп йиллардан бери Ш. Р. Рашидов номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг ип фабрикасида ип йигирувчи бўлиб ишлайди. Бой тажриба, ўз ихтисослигини пухта ўзлаштирганлиги туфайли у кундалик топшириқларни мунтазам ортиғи билан адо этяпти. Ўн биринчи беш йилликнинг бошидан бери у етти йиллик нормани бажаришга муваффақ бўлди.

Минглаб тошкентликлар қатори ушбу беш йиллик зарбдорлари Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи шарафига қабул қилган мажбуриятларини муваффақиятли бажармоқда.

* * *

СУРАТЛАРДА: О. Гарин ва Л. Тришина.

М. Нуриддинов ва В. Сироткин фотолари.

МУРАББИЙЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Тошкент тўқимачилик комбинати ташкил этилганига шу йил сентябрда 50 йил тўлади. Шу муносабат билан комбинат маданият саройининг коллективи «Тенгдошлар» қизлар клубида мураббийлар ва уларнинг шогирдлари билан тантанали учрашув маросимини ташкил қилди.

Тўқимачи опа-сингил Виноградовалар мукофотининг лауреати Евгения Александровна Губина корхонанинг донгдор мураббийларидан бири. Унинг ўнлаб шогирдлари ҳозир ишлаб чиқариш топшириқларини ошириб адо этишмоқда. Бу меҳнат новатори республикамизда бошланган «Бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажарамиз» — ҳаракатининг ташаббускорлари дан биридир. Ҳозир у 1986 йил ҳисобига ишламоқда.

Иваново тўқимачилари кўчасида жойлашган 16-ишчилар ётоқхонаси ана шу байрам қатнашчилари билан ғоятда файзли бўлди. Бу ерда ёш тўқувчилар устозларини муборакбод этдилар, уларнинг суҳбатларини берилиб тингладилар.

«Тенгдошлар» клубининг бу маросимида маданият саройининг ўзбек ашула ва рақс ансамбли санъатини намойиш қилди. Учрашув рақслар кечасига айланиб кетди.

• Меҳнат семестри—84

ДЎСТЛИК ОТРЯДЛАРИ

БУГУН

Тошкент автомобиль-йўл институтининг студент-қурилиш отрядлари белгиланган объектларда бунёдкорлик ишларини бошладилар.

Эллик кишидан иборат коллектив жаҳонда биринчи бўлиб коинотга парвоз қилган Ю. Гагарин номи билан аталувчи шаҳарда қурилиш ишларига кўмаклашади. Юз кишилик иккита отряд эса Иваново шаҳри объектларида бунёдкорлик ишларини тезлаштиришга ҳисса қўшади.

Олий ўқув юртининг студентлари бу йилги меҳнат семестрига ўзига хос тараддуд кўрдилар. Улар Сирдарё областидаги 7-совхозда бунёд этилиши лозим бўлган дала шийпонларининг лойиҳаларини ўзлари ишлаб чиқдилар ва уларнинг қурилишига 40 кишини сафарбар этишди. Яна бир отряд Наманган областида худди шундай ишлар билан шуғулланади.

Институт студентлари Чехословакия, Венгрия, Германия Демократик Республикасидаги турдош олий ўқув юртлари ёшлари билан яхши дўстлик алоқаларини ўрнатишган. Бу дўстлик алоқаси ўзаро интернационал студент қурилиш отрядларини тузишда қўл келди. Тошкент олий ўқув юртининг учта қурилиш отряди дўст мамлакатларга бориб меҳнат семестрини ўтказади. Бу мамлакатлардан йўлга чиққан интернационал отрядлар эса шу ойда Тошкентда кутиб олинади.

Институт коллективи қурилишга ҳаммаси бўлиб, 350 дан зиёд студентни сафарбар этди. Улар ҳаммаси бўлиб 600 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш юзасидан шартнома тузганлар.

«ЎТТИЗ УЧ БАҲОДИР»

Тошкент халқ хўжалиги институти студентлари учинчи меҳнат семестрини бошлаб юбордилар. Улар «Главташкентстрой»нинг 12, 159, 11 «Висотстрой» трестлари бинокорлари сафида катта қурилиш ишларига киришдилар.

Студентларнинг яна бир отряди Навоий областидаги «Навоиводстрой» бошқармаси объектларига етиб борди.

Институт комсомол комитети секретарининг ўринбосари Алиқул Эрдонаев семестр бошланиши муносабати билан қуйидагиларни маълум қилди:

— Институтимизнинг тўққизта отряди орасида «Ўттиз уч баҳодир» деб номланган отряд ҳам бор. Унинг номи чиндан ҳам ҳар бир кишининг диққатини жалб этади. Отряд аъзолари бунёдкорлик иши учун тайёргарлик кўриш жараёнида лабораторияларда лойиҳалар ишлаб чиқдилар. Бу лойиҳалар асосида Чилонзор массивининг бир қатор кварталларида ва болалар боғчаларида кичик укаларимиз учун эртак шаҳарчалари қуриб беришади. Бунинг учун 25 минг сўмлик иш бажариш юзасидан шартномалар тузганмиз.

Меҳнат семестрида ҳаммаси бўлиб бир мингга яқин студент бир миллион сўмлик бунёдкорлик ишларини бажаришга бел боғлаган. Жўшқин меҳнат палласи даврида бир қатор мазмунли ва ибратли тадбирларни ўтказишни режалаштирганмиз. Ривожланаётган мамлакатлардаги ёшлар ташкилотлари, келгуси йили Москвада бўладиган жаҳон ёшлари ва студентларининг навбатдаги халқаро фестивали, Гагарин шаҳри учун алоҳида шанбаликлар ўтказиш ва ишланган меҳнат ҳақини уларнинг адресига ўтказиш ниятидамиз.

ШОНЛИ САНА ШАРАФИГА

Октябрь революцияси номли тепловоз ремонти заводи ишчилари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейига муносиб туҳфа тайёрлаш учун социалистик мусобақани қизғин давом эттирмоқдалар. Корхонада 6 ойлик план-топшириқлар муваффақият билан уддаланди. Бу ерда меҳнат унумдорлигини планга қўшимча равишда 1 процент ошириш, маҳсулот таннархини эса 0,5 процент камайтиришга эришилмоқда.

Завод ишчилари барча имкониятлардан фойдаланиб, беш йилликнинг тўртинчи йили топшириғини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилишган. Ҳозирги пайтда корхонада 902 нафар коммунистик меҳнат зарбдори фидокорлик кўрсатмоқда. В. Железнов, Т. Череданков сингари жонкуярлар айни пайтда келаси йил ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

Корхона реконструкция қилингандан кейин ишлаб чиқариш қуввати, айниқса ошди. Ўтган икки йил давомида 2 миллион сўмликдан зиёд янги технологиянинг ўрнатилиши натижасида корхонада локомотив тормозлари колодкалари ишлаб чиқариш бир кеча кундузда 3-3,5 минг донага ошди. Шунингдек ишчиларнинг меҳнат шароити ҳам анча яхшиланди.

Завод коллективи меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг янги илғор усулини жорий этишда ҳам юксак кўрсаткичларни қўлга киритмоқда. Ҳозирги кунда пўлат қуюв, электромашина, тепловоз ҳамда чўян қуюв цехларида ана шу илғор усулни кенг жорий этиш ишлари оммавий равишда бажарилмоқда. Корхонанинг 55 процент ишчиси айни пайтда бригада методи асосида ишламоқда. Коллективнинг юбилей йили режалари катта. Қутлуғ йилда заводда тепловозлар ишлаб чиқариш 18 процент, дизель ишлаб чиқариш эса 2,5 баравarga кўпайтирилиши мўлжалланган.

А. АЛИЕВ,
меҳнат ветерани.

• Шиоримиз—сифат ва самарадорлик

УНУМДОРЛИК ОШМОҚДА

СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ишлаб чиқаришда сифат ва самарадорликни ошириш маҳсулот сифатини комплекс бошқариш системасини жорий қилиш ва уни яхши йўлга қўйиш, партиямизнинг XXVI съезди белгилаб берган қарорларни рўёбга чиқаришда бир қатор ютуқларни қўлга киритди. Натижада ўтган йили ўтказилган кўрик-кўргазмада корхона Ўзбекистон касаба союзлари, республика Совети, республика Марказий Комитети ва республика стандартлар бошқармасининг дипломи билан, шунингдек, ишлаб чиқаришда технологик тайёрлашнинг ягона системасини жорий қилиш асосида ўтказилган республика машина саноати илмий-техника жамияти правлениеси ва республика стандартлар бошқармасининг учинчи даражали дипломи билан тақдирланди.

Бугунги кунда корхонанинг уч хил маҳсулоти давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилмоқда. Булар йиғув агрегатлари учун шасси, 2 ПТС-4-793 трактор самосвали прицепи ва МТЗ-80х «Беларусь» тракторидир.

Давлат Сифат белгили маҳсулотлар ишлаб чиқариш умумий салмоғи ҳамма маҳсулотнинг 35,2 процентини ташкил этади. Корхонада маҳсулот сифатини комплекс бошқариш системаси жорий қилинган. Бирлашмада Днепропетровск ва Краснодар ўлкалари иш методларини ўзлаштириш жараёни ниҳоясига етмоқда. Бу иқтисодий ресурсларни тежаш, иложи борича бор имкониятлардан унумли фойдаланиш имконини бермоқда.

Ишлаб чиқаришда технологик тайёрлашнинг ягона системасини жорий қилиниши натижасида катта ишлар қилинди, қўл меҳнати камайди, унумдорлик ошди. Цехларда янги линиялар ишга туширилди. Бунинг натижасида 1872 минг сўм иқтисодий фойда кўрилиб, меҳнат унумдорлиги 3,5 процентга ошди, 1051,4 тонна металл тежаб қолинди.

Ишлаб чиқаришда технологик тайёрлашнинг ягона системасини жорий қилиш — маҳсулот сифатини комплекс бошқариш системаси каби КПСС XXVI съезди қўйган вазифаларни бажаришда қўл келмоқда. Бу илғор усуллар қўлланиши натижасида иш сифати яхшиланиб, кўпроқ аъло даражали маҳсулотлар ишлаб чиқаришга эришилмоқда.

Г. ВОҲИДОВА.

ТОШКЕНТ — ЖАҲОНГА

ХАЛҚАРО ЯРМАРКАГА

Ш. Р. Рашидов номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи ишлаб чиқараётган маҳсулотларга хорижий элларда ҳам талаб кўпайиб бормоқда.

БУГУН

корхона коллективи **Монголия Халқ Республикасига 100 минг метр газлама жўнатди. Бу мамлакатдан ҳаммаси бўлиб 200 минг метр газлама тайёрлаб бериш юзасидан топшириқ олинган эди. Маҳсулотнинг қолган туркуми йил охиригача тайёрлаб жўнатилади.**

Тошкент тўқимачилари кейинги 10 ой мобайнида Афғонистон Демократик Республикаси учун 3,5 миллион, Корея Халқ Демократик Республикаси учун эса 8 миллион метр газлама тайёрлаб беришди.

Серқуёш республикамизнинг миллий нақши туширилган газламаларнинг бир туркуми шу кунларда ГДРнинг Лейпциг шаҳридаги халқаро саноат ярмаркасида намойиш этилмоқда. Яқинда у ерга ўн хил газламадан 160 метри экспонат учун юборилган эди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, МХРП Марказий Комитетининг Бош секретари, МХР Буюк Халқ Хурали Президиумининг Раиси ўртоқ Ю. Цеденбалга ва МХР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Ж. Батмунхга табрик телеграммаси йўллаб, миллий байрам — Моноголия Халқ Республикасининг 63 йиллиги муносабати билан самимий қутладилар.

● Социалистик мамлакатлар қардош партиялари Марказий Комитетлари секретарларининг навбатдаги кенгашида қатнашмоқ учун КПСС делегацияси 10 июль куни Москвадан Прагага жўнаб кетди.

● АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси Б. Кармал бирмунча вақт Совет Иттифоқида бўлиш мақсадида 9 июль куни Кобулдан Москвага келди.

● Франция Компартияси Сиёсий бюросининг аъзоси, «Юманите» газетасининг сиёсий директори Ролан Леруа Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда. Меҳмон В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалини бориб кўрди, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди.

10 июлда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева Ролан Леруани қабул қилди.

— Санъат янгилиги

«ҚУЁШ МЕНИНГ ДЎСТИМ»

Республика қўғирчоқ театрида драматург В. Масловнинг «Қуёш менинг дўстим!» асари саҳналаштирилиб, ёш томошабинлар диққатига ҳавола этилди. Бу саҳна асарининг мақсади ва мазмуни унинг номидан ҳам равшан англашилиб турибди. У дўстликнинг тобланиши ва бу йўлда юз берадиган машаққатлар ҳақида ҳикоя қилади. Театр режиссёри ва актёри М. Бобожонов асарни саҳнага қўйди. Унга композитор В. Сапаров музика басталаган. Ёш актёрлар Н. Устюгина ва Г. Хорошавцева ўз қаҳрамонларининг ички дунёсини моҳирлик билан очиб беришган.

ХАЛҚАРО МАВЗУЛАРДА СУҲБАТ

ҲАЛОКАТЛИ ЙЎЛДАН

АҚШда банк ҳисоб ставкаларининг ўсиши давом этмоқда. Бу факт Рейган маъмурияти учун энг жиддий ички ва ташқи сиёсий проблемалардан бири бўлиб қолди. Оқ уй банклар ўз ставкаларини яна 13 процентгача оширгандан кейин бунинг учун айбни мамлакат молиявий доиралари зиммасига юклашга ошиққанлиги бежиз эмас. Гўё бу доиралар экономиканинг келажаги олдида «Беҳуда қўрқувга» тушаётган эмишлар.

Бироқ Оқ уйнинг ўз айбини бошқаларга тўнкашга уринаётганлиги ошкор бўлиб қолмоқда. Америка ставкаларининг оширилаётганлиги Қўшма Штатларнинг ўзида ҳам, бундан АҚШдан кўра кўпроқ зарар кўраётган бошқа мамлакатларда ҳам Р. Рейган сиёсатининг натижаси эканлигини яхши тушуниб олмоқдалар. Ставкаларнинг ҳозирги даражага кўтарилишига Вашингтон федерал бюджет камомадларининг мислсиз кўпайганлиги сабаб бўлди. Бу эса, аввало, қуролланиш пойгасига тинмай қамчи босилаётганлиги ва Америка жамияти юқори доиралари ҳамда корпорациялардан олинаётган солиқлар пасайтирилаётганлиги натижасидир.

Банк ҳисоб ставкалари нима? Бу — молия компаниялари ўзлари берган кредит учун оладиган йиллик процентдир. Уларни ссуда проценти, ссуда капитали проценти деб ҳам атайдилар. Ставкаларнинг миқёслари ўзгартириб туриладилар: қарз олган мижоз банк кўз ўнгида ишончлироқ (қарз тўлаш қобилияти юқорироқ) кўринса, унга камроқ ставка белгиланади. Майда корхона эгаси ёки оддий истеъмолчи эса анча юқори (13 процентдан кўпроқ) ставкалар бўйича кредит олади.

Шуни айтиш керакки, Америка — «қарзга» яшайдиган мамлакат. Федерал резерв система (АҚШ марказий банки)нинг кейинги маълумотларига қараганда, истеъмолчиларнинг қарзи 412,073 миллиард долларни, кредит олиб ишлайдиган саноат ва бошқа корпорацияларнинг қарзи эса 426,574 миллиард долларни ташкил этади. Кийим-кечак ва озиқ-овқатдан тортиб, станоклар ва заводларгача ҳамма нарса кредитга олинади. Рейган маъмурияти вақтида «қарз олиш» федерал ҳукумат учун ҳам оддий иш бўлиб қолди. Ҳозирги президент ҳокимият тепасига келгунигача АҚШнинг давлат қарзи 1 триллион долларга етай деб қолган эди. Рейган эса кўкларга кўтариб мақталган ўз иқтисодий программасининг амалга оширилиши натижасида бу қарзни қисқартиришни ваъда қилган эди. У Оқ уйнинг хўжайини бўлган вақтдан буён ўтган уч ярим йил мобайнида бу қарз камайиш у ёқда турсин тинмай кўпая борди. Шундай қилиб, АҚШнинг 40-президенти ўзидан олдинги барча 39 президентни ортда қолдирди: бу қарз ҳозир 1,8 триллион долларга етди. Американинг таниқли экономисти Ч. Шульцнинг таъкидлашича, Рейган «ислоҳотлари» натижасида бюджет камомадлари йиллик ўсиши ўн йиллик охирига бориб ҳозирги 200 миллиард доллардан 350 миллиард долларга етди.

Пулга талаб ортиб бормоқда ва пул «қимматлашиб», ҳисоб ставкалари кўтарилмоқда. «Пул нархининг» кўтарилиши мамлакатда истеъмол ва иқтисодий активликнинг пасайишига сабаб бўлади: кредит қимматлашган сари истеъмолчилар ўзларига керакли нарсаларни «яхшироқ вақт» келгунга қадар харид қилмай турадилар, корпорациялар эса ишлаб чиқаришни кенгайтиришдан воз кечадилар, инвеститорлар пулни компаниялар акцияларига эмас, балки фойда олиш проценти юқорироқ бўлган банкларга қўйишни афзал кўрадилар.

Юқори ҳисоб ставкалари АҚШ банкларини Америка капитал эгалари учунгина эмас, балки чет эл капитал эгалари учун ҳам фойдали қилиб қўймоқда. Бунинг натижасида АҚШ билан рақобат қила олмай танглик исканжасига тушиб қолган ва оммавий ишсизликдан азоб чекаётган капиталистик мамлакатлар учун ҳаётий зарур бўлган капитал АҚШ банкларига келиб тушмоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина Ғарбий Европадан ва Япониядан Америка банкларига 150 миллиард доллар пул ўтказилди.

Пулни АҚШ банкларига ўтказишдан аввал лира, фунт, франк, иена, маркаларни долларга айлантириш керак бўлади. Бунинг устига Америка валютаси қадрини кўтармоқдалар. 1980 йилдан бошлаб АҚШ президентларининг портретлари туширилган яшил қоғоз пуллар қарийб ярим баравар қимматлашди. Савдо-сотиқ операциялари асосан ана шу пуллар ҳисобига бажарилиши туфайли Америка рақобатчиларининг ташқи савдо камомадлари ортиб бормоқда.

Ривожланаётган мамлакатлар учун бу проблемалар қаторига яна бир муаммо қўшилмоқда. Уларнинг умумий қарзи аввало, АҚШ банкларидан қарзи 800 миллиард доллардан ҳам ошиб кетди. Ҳисоб ставкасини атиги бир процент ошириш улардан олинадиган ундирманинг 4 миллиард доллар кўпайишига олиб келади.

Ўз-ўзидан равшанки, ҳисоб ставкаларининг ҳар галги оширилиши Рейган сиёсатига қарши норозиликни авж олдирмоқда. Рейган маъмурияти барча мушкулликларнинг асосий манбаи — Пентагоннинг харажатларини қисқартиришдан, бойлар ва корпорацияларга солиқ тўлашда енгилликлар беришдан воз кечишдан қайсарлик билан бўйин товламоқда. Унинг бошқа мамлакатлар билан иши йўқ. Рейган капиталистлар ва ҳарбий саноат комплексининг манфаатлари йўлида ҳамма нарсани қурбон қилишга тайёрдир.

О. ПОЛЯКОВСКИЙ,
(ТАСС).

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

Бугун Тошкентда:

Тошкентдаги «Компрессор» заводида қуруқ сиқилган ҳавода ишлайдиган янги агрегатларнинг дастлабки туркуми Владивосток, Москва ва Оренбург шаҳарларига жўнатилди. Келгусида корхона Тбилиси, Целиноград, Харьков шаҳарларидан олинган буюртмалар асосида компрессорларнинг 50 та тажриба намунасини ўзлаштиради.

●

Республика автомобиль транспорти министрлиги коллегияси ва автомобиль транспорти ишчилари касаба союзлари Марказий Комитетининг қарорига биноан ўн биринчи беш йиллик социалистик мусобақасида эришган меҳнат муваффақияти учун ўн киши эсдалик нишонлари билан тақдирланди. Улар орасида илғор транспортчилардан Г. Зайцев, М. Отахонов, А. Ғофуров ва бошқалар бор.

●

Республика либослар моделлари уйида янги экспозиция тайёрланди. У Грециянинг Салоники шаҳрида намойиш этилади. Тошкент модельерларининг коллекциясидан республика тўқимачилик корхоналарида тайёрланган газламалардан тикилган замонавий ва миллий либослар ўрин олган.

ОБ-ҲАВО

● Бугун эрталаб соат 11 да Тошкентда 28 даража иссиқ бўлди. Шу кеча-кундузда ҳаво бироз булутли, ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси 21—23, кундузи 37—39 даража иссиқ бўлади.

Олимларнинг муҳим вазифаси

Шаҳар халқ контроли комитетида доимий семинарнинг якунловчи машғулоти бўлиб ўтди. Унда илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотларининг вакиллари иштирок этдилар. Лойиҳалаш ва илмий-тадқиқот институтларидаги халқ назоратчиларининг ишлари ҳақида халқ назорати группаларининг раҳбарлари билан суҳбатлашдик.

Суҳбатда халқ назорати группаларининг раислари — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Химия институтидан А. Ф. Хўжаев, «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасидан Х. Н. Ҳошимхўжаев, Физика-техника институтидан Ш. А. Хайруллаев, шаҳар халқ контроли комитети фан бўлимининг штатсиз мудири геология-минералогия фанлари кандидати Ж. М. Сургутановалар иштирок этишди.

Биз саноат ва қурилишда фаолияти натижалари аниқ кўриниб турган халқ назоратчилари ишини баҳолашга кўникиб қолганмиз. Бу жойларда материаллар самарасиз ишлатилаётганлиги аниқланса, уни бартараф этиш, тежамкорлик бўйича қилинган иш дарров кўзга ташланади.

Ижодий иш коэффициенти юқори бўлган ташкилотлардачи? Бу жойлардаги назоратчиларнинг ишларини қандай баҳолаш мумкин?

А. Ф. Хўжаев: Халқ назорати группасига 37 киши аъзо. Институтнинг ўзига хос структураси ва вазифаларидан келиб чиқадиган ҳолда бешта сектор тузилган. Асосий эътибор ишлаб чиқариш самарадорлиги ва меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришга фан ютуқларини ва илғор тажрибани жорий этиш, илмий-тадқиқот натижаларининг ишлаб чиқаришда жорий этилишини жадаллатиш учун мавжуд резервлар ва имкониятларнинг ишга солиниши, материаллар, кимёвий реактивлар, электр энергияси, моддий ва меҳнат ресурсларининг авайлаб-асраб сарфланиши, шартномадаги ишлар ва социалистик мажбуриятларнинг бажаралишини назорат қилишга қаратилган.

Группа меҳнат интизоми ва тадқиқотларнинг самарадорлиги, иш вақти, иш программаларининг бажарилиши, реактивларни сотиб олиш ва тақсимлаш, эскирган жиҳозларнинг ҳисобдан чиқарилиши тўғри ёки нотўғрилиги, устахоналар ва бошқа хизмат кўрсатадиган бўлинмаларнинг ишини текширди. Материалларнинг сақланиши ва тақсимланиши бўйича институт омборини текшириш натижасида кўпгина фойдаланилмаётган асбоблар ва жиҳозлар аниқланди. Текшириш шуни кўрсатдики, прибор ва кимёвий реактивларга буюртмаларни расмийлаштиришда ҳамма вақт ҳам шу маҳсулотларни ишлатишнинг реал имкониятлари ҳисобга олинмайди. Махсус биноларнинг йўқлиги натижасида кўпгина асбоблар ва жиҳозлар ўз пайтида ўрнатилмаяпти.

Аниқланган камчиликлар халқ назорати группасининг бюро йиғилишида муҳокама қилинади.

Х. Н. Ҳошимхўжаев: Бирлашма халқ назорати бош группаси ва унинг бўлинмаларида аниқ иш плани тузиб чиқилган. Бу план бирлашма партия комитети ва ишлаб чиқариш бўлинмалари партия ташкилотлари томонидан тасдиқланган. Халқ назорати бош группасида бюро ва 6 та сектор тузилган. Бюро халқ назорати бош группасининг иш планини кўриб чиқади ва тасдиқлайди, айни пайтда бош группа секторлари текширишларнинг натижалари группа томонидан кўриб чиқилади, бюро йиғилишларида қуйи халқ назорати группалари ва секторларининг фаолияти, унга алоқадор бошқа масалалар муҳокама этилади.

Секторлардан бири тематик планларнинг сифатли бажарилиши, ишлаб чиқилган янгиликларнинг жорий этилиши, яратилган янгилик ҳақидаги фикр-мулоҳазаларни текширади.

Бошқа сектор эса ажратилган маблағлардан фойдаланишнинг тўғрилиги ва самарадорлигини текшириш билан шуғулланади, бўлинмалардаги штатларнинг ишчилар билан қай тарзда бандлигини аниқлайди.

Яна бир сектор бўлинмаларнинг моддий ресурслар ва жиҳозлар билан таъминланганлигини аниқлайди, шунингдек, бирлашма бўлинмаларида моддий ресурслар ва жиҳозларнинг асралиши, уларга эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлишни кўздан кечиради.

Бошқа сектор назоратчилари эса ходимларнинг иш вақтидан тўғри ва самарали фойдалана билиши, уларга кўрсатилаётган (ошхона, медпункт ва бошқалар) хизмат сифатини текширадилар. Яна бир сектор назоратчилари ходимларнинг таклифлари ва шикоятлари ўз пайтида кўриб чиқилишини назорат қилиб боради.

— Эҳтимол, ҳар бир секторнинг бундай аниқ иш бажариши яхши натижалар берса керак...

Х. Н. Ҳошимхўжаев: Ҳеч сўзсиз. Айрим мисоллар келтираман. Электрон ҳисоблаш машиналари парки ишини яхшилашга қаратилган текшириш ўтказилган эди. Шу нарса аниқландики, электрон ҳисоблаш машинаси корпусининг ёрдамчи станцияси айниқса ёз ойларида тиғиз иш графиги билан банд қилинган экан. Бу эса резервларни автоматик ишга туширишга имкон бермайди. Моддий техника таъминоти эса ҳисоблаш марказидан коллектив фойдаланиш талабларига мувофиқ эмас. Электрон ҳисоблаш машиналари биносида аниқ ҳарорат ва берилаётган ҳавонинг тозалиги зарур даражада эмас. Бу масалалар маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссияси билан биргаликда бирлашма партия комитети йиғилишида кўриб чиқилди.

Ш. А. Хайруллаев: Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Физика-техника институтида халқ назоратчилари фаолиятининг таъсирчанлиги текширилаётган масалани ҳар томонлама чуқур ўрганиш орқали таъминланяпти.

Иш бўш ташкил этилган жойлардаги нуқсонларни бартараф этиш учун тадбирлар плани ишлаб чиқилади, муддатлар белгиланади. Тавсия этилган тадбирларнинг қандай бажарилаётганлиги мунтазам назорат қилиб борилади.

Халқ назоратчилари малакаларини ошириш учун институтда халқ контроли группаси аъзоларининг махсус ўқувлари ўтказилади, унда халқ назоратчилари ишларининг норматив ҳужжатлари ўрганилиши билан бирга консультант юристлар, бош бухгалтер, илмий секретарларнинг чиқишлари ҳам ташкил этилади.

Бизда меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини текшириш институт жамоат ташкилотлари ва маъмурият вакиллари билан биргаликда амалга оширилади. Доимий ишловчи комиссиялар ташкил этилган, у ҳафтада бир марта рейд ўтказиб, бўлимлар ва лабораторияларда ходимларнинг иш вақтларидан қандай фойдаланаётганликларини, белгиланган кўрсатмаларга қандай амал қилинаётганлигини текширади. Бундай текширувлар инженер-техник ва илмий ходимларни (айниқса ёш мутахассисларни) аниқ мақсадларга қаратилган ишларга янада кўпроқ сафарбар этиш имконини берди, конкрет вазифалари бўлмаган ходимлар сони анча камайди.

Шаҳар халқ контроли комитети фан бўлимининг штатсиз мудири Ж. М. Сургутановадан суҳбатга якун ясашни илтимос қилдик.

Коммунистик бунёдкорлик вазифаларини ҳал этишда фан ва техниканинг аҳамияти каттадир. СССР Конституциясида таъкидлаб ўтилганидек, давлатимиз фаннинг изчил ривожланиши ва илмий-тадқиқотларнинг натижаларини халқ хўжалиги ва ҳаётнинг бошқа соҳаларига жорий этишни таъминламоқда ва илмий-техника, бадиий ижод эркинлигини гарантияламоқда.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати фундаментал ва амалий илмий тадқиқотларни изчил ривожлантиришга, фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишга муттасил эътибор бериб, мамлакатимизда қудратли илмий-техника потенциалини барпо этди.

Ўзбекистон мамлакатнинг энг йирик илмий марказларидан бири. Республика олимлари яратган илмий ишлар ва кашфиётлар она-Ватанимиз фанини бойитишга ҳисса қўшди. Республикада юзлаб илмий муассасалар ишлаб туради. 34 минг 281 илмий ходим бор.

Ҳар йили фан ва техникани ривожлантиришга юз миллионлаб сўм сарфланяпти.

Бунёд этилган илмий-техника потенциалидан ҳамиша ва ҳамма ерда ҳам етарлича самарали фойдаланяпти деб бўлмайди. Бир қатор ҳолларда илмий ишларни бажариш муддатлари бузиляпти. Тугалланган илмий ишлар эса ишлаб чиқаришга жорий этилмасдан қолиб кетмоқда. Шу пайтгача айрим бўлинмалар, бутун-бутун ташкилотлар халқ хўжалигига зарур амалий натижалар бермаяпти.

Партиямизнинг илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш, ишлаб чиқариш ва бошқарувни такомиллаштириш бўйича қарорларини бажариш контроль ва ижрони текширишни аниқ ташкил этишга боғлиқ. Бунда халқ контроли органлари муҳим ўрин тутади, албатта.

Шаҳар халқ контроли комитетининг фан бўлими ўтказаётган текширишлар шуни кўрсатдики, айрим илмий-тадқиқот институтлари ва олий ўқув юртларида илмий ишларни планлаштиришга юзаки ёндошмоқдалар. Белгиланган илмий тадқиқотлар қандай бажарилаётганлиги ҳақида жон куйдирмайдилар. Иш сифати ва илмий савиясига талабчанликни пасайтириб юбормоқдалар. Илмий дастгоҳлардан фойдаланиш ва сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётирлар. Масалан, 1983 йил декабрь ойида бўлим Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида ва темир йўл транспорти инженерлари институтида илмий дастгоҳлар қандай сақланаётганини текширди. Текширишда бир қатор нуқсонлар очиб ташланди. Масалан, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида (институт халқ контроли группаси раиси ўртоқ В. В. Алексеев) текшириш кунида институт 1980 ва 1982 йилларда олган илмий дастгоҳлар омборда ётган. Совуққонлик ва контролнинг йўқлиги туфайли улардан фойдаланилмаган. Бир қатор кафедраларда дастгоҳлар нега қўйилгани тушунарсиз. Лаборатория корпуси институт томонидан қабул қилиб олинган. Лекин дастгоҳлар стандартга жавоб бермайди, монтаж қилиб бўлмайди.

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтида (халқ контроли группасининг раиси ўртоқ Раҳмонбердиев) текшириш кунида на илмий иш учун, на ўқув мақсадлари учун институтга мутлақо керак бўлмаган 12 минг сўмлик дастгоҳлар топилди. Йўл қўйилган бу нуқсонлар шу жойларда халқ контроли группа ва постлари раҳбарларининг лоқайдлиги натижасидир.

Шу йил март ойида «СоюздорНИИ»нинг Ўрта Осиё филиалида илмий-тадқиқот ишлари самарадорлиги, уларни ишлаб чиқаришга жорий этиш ҳамда илмий-тадқиқот учун маблағлардан қандай фойдаланилаётгани ва командировка харажатлари текширилди.

Бу ерда бир қатор нуқсонлар очиб ташланди. Масалан, етакчи илмий ходимларнинг шахсий планларида илмий ишларни ишлаб чиқаришга жорий этишни тезлаштириш, ишларнинг тезроқ натижа бериши юзасидан конкрет вазифалар белгиланган. Лекин кўпгина илмий-тадқиқотлар самараси жуда кам. Шунингдек, тугалланган ишларнинг ўлда-жўлда қолиш ҳоллари аниқланди. Жорий этиш планлари ўзгартирилган ҳоллар ҳам қайд этилди. Яъни планлаштирилган бир иш ўрнига бошқа иш жорий этилган. Жорий этиш ҳажми бажарилмаган, институт балансида эскирган 40 минг сўмлик дастгоҳ бор. Ўрнатилган чет эл дастгоҳларининг коэффициенти жуда паст.

САНИИРИда худди шу масала бўйича халқ контроли комитети текшириш ўтказганда бундан ҳам кўпроқ қўпол тартиб бузилишларини аниқлади.

Бу институтдаги 32 бўлим ва лабораториядан бешта лаборатория амалда самарали ҳеч бир иш қилмаган. 8 та бўлинмада сарфланган ҳар бир сўм учун 27 тийиндан 45 тийингача самара олинган, холос. Шундай қилиб, САНИИРИ лабораторияларининг ярмиси илмий-тадқиқот ишларидан иқтисодий самара олмаяпти. Янги техникани жорий этишга доир тадқиқотлар ҳажми бор-йўғи 39 процент бажарилган, янги машина, дастгоҳлар яратиш бўйича ишларнинг натижаларини жорий этиш эса бор-йўғи 31 процент бажарилган. Куч ва маблағларни майда-чуйда мавзуларга сочиб юбориш ҳоллари рўй берган. Бир ходимнинг ўзи бир йўла 4—6 та мавзуга масъул ижрочи қилиб тайинланган.

Комитет текширган илмий-тадқиқот институтларининг ҳаммасида халқ контроли группалари бор. Улар бу тартиб бузилишларининг олдини олишда маъмурият ва партия комитетига ёрдам бермаганлар ва ўз кучларини сафарбар эта олмаганлар. Бир қатор ташкилотларда халқ контроли группа ва постлари фақат шикоятларни текшириш, меҳнат интизоми (ишга кечикиб келиш ва ҳокazoларни) текшириш билан овора бўлиб, илмий тадқиқот ишларидан халқ хўжалигида фойдаланиш самарадорлигини текширишни унутганлар.

Илмий-тадқиқот институтларининг халқ контроли группалари бош вазифаси, ҳолбуки, илмий ишлар самарадорлигига қаратилиши керак эди. Институт халқ контроли группалари уларнинг илмий ишларини жорий этаётган корхоналарнинг халқ контроли группалари билан узвий алоқа боғласалар, жуда фойдали бўлур эди. Барча босқичлар бўйича ҳамкорликда текширишлар ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Илмий ишларнинг қандай бажарилаётганидан тортиб, ишлаб чиқаришга жорий этиш, унинг самарасигача текширилса, контролнинг таъсири анча ошган бўлар эди.

Институтларнинг халқ контроли группалари раислари илмий-техника ахбороти хизмати ишини доимо контроль қилиб боришлари керак. Айрим ахборот марказлари ва бўлимлари янгиликлар тўғрисида кечикиб ахборот беришлари сир эмас. Натижада илмий ишларни ишлаб чиқиш ва янги техникани яратиш учун вақт ва воситалар қўлдан бой берилаяпти.

Агар текшириш жараёнида очиб ташланган нуқсонларга барҳам берилса ва тегишли чоралар кўрилса, демак текшириш яхши натижа берган ҳисобланади. В. И. Ленин айтганидек, текширишнинг моҳияти ҳам фош қилиш ва айбдорни жазолашдангина иборат бўлмай, балки, нуқсонларга барҳам бериш ва келгусида бундай нуқсонларга йўл қўймасликдан иборатдир.

НАЗОРАТЧИЛАР ЭЪТИБОРИДА

Назоратчилар ишлаб чиқаришнинг қайси соҳасида бўлмасин, иқтисод ва тежамкорлик масалаларини диққат марказида тутмоқдалар. Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига риоя қилинаётганини текширмоқдалар. Меҳнат шароитини такомиллаштириш бўйича таклифлар киритмоқдалар.

Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-тикув цехи халқ контроли группаси технологик жараёнлар сифати билан муттасил қизиқмоқдалар. Халқ назоратчилари В. Цибизова, А. Коленцева ва Ш. Мамажоновалар ҳамкасблари ишини синчиклаб кўздан кечирмоқдалар.

3-автокомбинатда эса йўлга чиқиш олдидан халқ назоратчилари М. Свиридова, Ю. Хўжаев, А. Маҳмудовлар автомобиллар шайлигини текширишни одат қилиб олганлар. Улар ҳайдовчидан ёқилғи-мойлаш материалларини тежаш, меҳнатни ташкил этишни яхшилаш бўйича қандай тадбирлар кўраётгани билан қизиқадилар.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

№ 6 (205)

- ФОЙДАЛИ СЕМИНАР
- ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАР САМАРАДОРЛИГИ УЧУН
- ХАТГА ЭЪТИБОР — ЭЛГА ЭЪТИБОР
- ХАРИДОРГИР МОЛЛАР НЕГА КАМ?

● Юксак талабчанлик позициясида туриб

ИЛМИЙ ИЗЛАНИШЛАРГА — НАЗОРАТЧИЛАР ҒАМХЎРЛИГИ

Илмий-техника революцияси асрида фанни ҳақли равишда ишлаб чиқарувчи куч деб аташади. Давлатнинг иқтисодий қудрати кўп жиҳатдан техника тараққиёти ижодкорларининг муваффақиятли ишлашларига боғлиқ. Бугунги кунда республика пойтахтининг илмий коллективлари ўз ишларини КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари К. У. Черненкони нутқларида баён этилган кўрсатма ва хулосалар асосида ташкил этишяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари ишга танқидий нуқтаи назардан ёндошиш йўлларини кўрсатиб берди. Пленум шуни кўрсатдики, кўпгина илмий-тадқиқот институтлари ва илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари фаолиятида аниқланмаган резервлар ҳали кўп. Ишдаги нуқсонлар енгиб ўтилиши ва камчиликлар бартараф этилиши лозим. Бунда назоратчилар муҳим роль ўйнашлари мумкин. Халқ назоратчиларнинг фаолияти илмий изланишлар, шунингдек моддий-техника таъминотининг кенг доирасини қамраб олишини таъкидлаб ўтмоқ лозим. Подборка материаллари ана шулар ҳақида ҳикоя қилади.

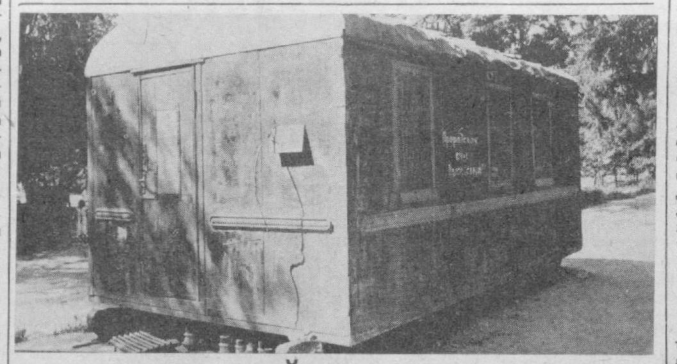

Фотоайбнома

ХЎЖАСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Қачонлардир Лоҳутий ва Ремесленная кўчалари чорраҳасида қурилиш ишлари олиб борилган эди. Эндиликда хўжасизлик оқибатида бу ерда ноёб бир қанча электр ускуналари яроқсиз ҳолга келиб қолди, баъзи деталлар эса талон-тарож қилинган (пастдаги сурат).

Юқоридаги суратда эса 11-«Висотстрой» трестининг 1-қурилиш бошқармасига қарашли объект. Бу «жуда муҳим объект»ни сақлаш учун масъул қилиб тайинланган шахслардан бири С. Кандатьяннинг фамилияси ёзиб қўйилган. Лекин қурилиш материаллари ўз ҳолига ташлаб қўйилгани ҳақида қурувчилардан биронтаси ўйлаб кўрмаётгани ачинарлидир.

«Халқ контроли саҳифаси»даги суратлар унинг эгаларини топишга ёрдам беради, деб ўйлаймиз.

М. Нўриддинов фотолари.

РАЙОНЛАРДАН ХАБАРЛАР

Акмал Икромов райони

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг тез медицина ёрдами шаҳар клиник касалхонасида халқ назоратчилари беморларга хизмат кўрсатишда, социалистик мулкни асраб-авайлаш ва медицина аппаратураларидан фойдаланишда жиддий нуқсонларни, тартиб бузилишларни аниқладилар. Район халқ контроли комитети касалхонанинг бош врачи Т. Миродилов ва бошқа мансабдор шахсларни жавобгарликка тортди, йўл қўйилган тартиб бузилишларига барҳам бериш вазифасини юклади.

Киров райони

«Ташгорпрокатразнобит» бирлашмасининг 24 ва 26-прокат салонларида назоратчилар район Советининг депутатлари билан ҳамкорликда молларнинг кўплаб тўпланиб, фойдаланишга яроқсиз бўлиб қолганини, давлат банки билан операцияларда қўпол тартиб бузилишларига йўл қўйилганини, пул маблағлари етишмаганини, прокат предметларини расмийлаштиришдаги нуқсонларни, давлат плани бажарилмаётганини аниқладилар. Шу бирлашманинг 37- ва 38-қабул пунктларида хизмат кўрсатишнинг барча турларига баҳо ва тариф прейскурантлари йўқ. Буюртмалар мутлақо қабул этилмаган. Маҳсулотлар квитанция расмийлаштирмасдан сотилган.

«Ташгоробувьрембит» бирлашмасининг 2- ва 4-пойафзални якка тартибда тикиш қабул пунктлари квитанцияни расмийлаштирмасдан пойафзалларни бемалол сотаверишган.

Киров район халқ контроли комитети прокат бўйича участка мастери Т. А. Асадовни вазифасидан четлаштирди, «Ташгоробувьрембит» бирлашмасининг бош инженери Исаев ва план бўлимининг бошлиғи Г. Мататов жазоландилар.

Куйбишев райони

Куйбишев район халқ контроли комитети ўз мажлисида 42-ЖЭУда хизмат квартираларини тақсимлашда суиистеъмол қилиш ва қонунни қўпол тарзда бузиш ҳоллари тўғрисидаги текшириш материаллари айбдор шахсларни жиноий жавобгарликка тортиш учун район прокуратурасига берилди.

Ленин райони

Ленин район халқ контроли комитети ўз мажлисида район корхоналарида умумий овқатланишнинг ташкил этилиши аҳволи тўғрисида масалани кўриб чиқди. Шу нарса таъкидлаб ўтилдики, химия-фармацевтика заводининг 6-ошхонасида, 1-троллейбус паркининг 11-ошхонасида умумий овқатланиш ўта қониқарсиз аҳволда.

Комитет 6-ошхона мудири М. Умаровани менюга риоя қилмагани, ошхонанинг санитария аҳволи ёмонлиги ва бошқа йўл қўйилган нуқсонлар учун ўз вазифасидан четлаштирди. 11-ошхона мудири Е. Винокуровага виговор берилди. Ленин район ошхоналар трестининг раҳбар ходимлари жавобгарликка тортилдилар.

Октябрь райони

«Средазгипроводхлопок» институтида транспорт воситаларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, юкларни ташиш чоғида ошириб ёзишларга қарши кураш ва ёқилғи-мойлаш материалларини сақлашни таъминлаш тўғрисидаги партия ва ҳукуматимиз қарорини бажариш юзасидан барча зарур чоралар кўрилмаган. Октябрь район халқ контроли комитети қарорида ана шулар таъкидлаб ўтилди. Ёқилғи-мойлаш материалларидан фойдаланиш, йўл варақаларини, ҳисобот ҳужжатларини расмийлаштиришда йўл қўйилган тартиб бузилишлари, автомобилларга техника хизмати кўрсатишни қониқарсиз ташкил этгани ва айрим план кўрсаткичлари бажрилмагани учун институт автобазасининг бошлиғи Г. Боровковга комитет виговор берди ва унга ҳамда директор ўринбосари Ҳайдаровга қайд этиб ўтилган тартиб бузилишларига барҳам бериш, текшириш натижалари ва кўрилган чоралар ҳақида коллективга ахборот бериш вазифасини юклади.

Собир Раҳимов райони

Район назоратчилари кундалик эҳтиёжлар учун молларни бетўхтов сотишни ташкил этиш ва совет савдо қоидаларига риоя қилиш бўйича район савдо корхоналарининг ишини текширди. Район комитети текшириш якунларини кўриб чиқди, Собир Раҳимов райпишчеторгининг 7-магазини мудири К. Дадамуҳамедовни ва 30-магазин мудири М. Азимовни магазинларда совет савдоси қоидаларини бузган (харидорлар ҳақига хиёнат қилингани) ва кундалик эҳтиёжлар учун моллар сотишни таъминламагани учун қаттиқ жавобгарликка тортди.

Сергели райони

«Ўзбекбирлашув» тайёрлаш бош бошқармасининг республика мўйна базасида текшириш жараёнида социалистик мулкни сақлашда нуқсонларга йўл қўйилгани учун Сергели район халқ контроли комитети база директори Н. Охуновни жазолади. Текшириш жараёнидаёқ баъзи нуқсонларга барҳам берилди.

Ҳамза райони

Ҳамза район халқ контроли комитети район прокуратураси билан ҳамкорликда текшириш ўтказиб шуни аниқладики, авиасозлар шаҳарчасида колхоз бозори қурилиши 1980 йил март ойида бошланган бўлса ҳам унга ажратилган маблағлар қониқарсиз ўзлаштирилаяпти. Объектда ишлар 1983 йилнинг май ойидан тўхтатиб қўйилган.

Комитет қурилаётган савдо объектининг бирлашган дирекцияси бош инженери Р. Аҳмаджоновга виговор берди. Текшириш материаллари эса прокуратурага юборилди.

Фрунзе райони

«Таштекстильмаш» заводида халқ контроли группасининг сигналига кўра дастгоҳлардан фойдаланишдаги хўжасизлик фактлари очиб ташланди. Масалан, АЛГ-35М линияси 1980 йил 30 сентябрда ва АЛ2-201 гальваник линияси 1983 йил 1 апрелда монтаж қилишга қабул қилинган бўлишига қарамай, ҳанузгача фойдаланишга топширилмаган. Улар занглаб ётибди. Дастгоҳларни сақлашни таъминламаганлиги учун 1-механика цехи бошлиғи Рожковскийга комитет виговор берди ва бир ойлик иш ҳақи ҳажмида жарима солди.

Чилонзор райони

Партия ва ҳукуматимизнинг ҳаво ва сув ҳавзаларини ифлосланитиришнинг олдини олиш бўйича кўрсатмаларини «Ташметрострой» трестининг автобазаси ва «Ташгорбитхимчистка» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 15-ҳаммоми қониқарсиз бажараётганини район назоратчилари аниқладилар. Бу корхоналарда мунтазам равишда белгиланган нормадан 5—6 марта ортиқ даражада тўла ёниб улгурмаган нефть маҳсулотлари ташқарига чиқариб юборилган. Тозалаш иншоотлари самарасиз ишлаяпти.

Чилонзор район халқ контроли комитети йўл қўйилган тартиб бузишлари учун автобаза бош инженери И. Шапожниковни, бирлашма директори М. Солихўжаевни жавобгарликка тортди ва атроф-муҳитни муҳофаза этишни таъминлаш бўйича амалий чоралар кўриш вазифасини юклади.

ФАКТНИ РАССОМ ШАРҲЛАЙДИ

● Ҳамза районидаги 105-сартарошхонада (мудири С. Н. Киндинов) салфетка ва бошқалар ифлос, мастерлар уйларидан олиб келган ҳар хил латта-путталардан фойдаланмоқдалар.

162-сартарошхонада (мудири Т. З. Васючкова) икки сартарошга битта совун кўпиртирадиган чўтка, ҳар қайси мастерга эса 3 салфетка берилган, холос.

● Сергели мебель ишлаб чиқариш бирлашмасида 19 минг квадрат метр нокондицион ёғоч қипиқларидан тайёрланган плиталар тўпланиб қолган.

Бирлашма халқ назоратчилари қониқарсиз сақлангани ва капитал қурилиш бўлимининг собиқ бошлиғи Ю. Бобожоновнинг масъулиятсизлиги оқибатида 3,5 тонна цементнинг яроқсиз ҳолга келиб қолганлигини аниқлашди.

Шаҳар халқ контроли комитетида

Товар оборотидаги нуқсонлар

Шаҳар халқ контроли комитетининг навбатдаги мажлисида «Торгодежда», трикотаж ва «Узобувьторг» улгуржи базалари ишининг аҳволи кўриб чиқилди. Шу нарса таъкидлаб ўтилдики, буларда товар обороти умуман бажарилгани ҳолда шаҳар савдо ташкилотлари фондларини товар билан таъминлашда жиддий нуқсонларга йўл қўйиляпти. Келишиб олинган ассортимент бўйича молларни тўла ва ўз вақтида етказиб бериш борасида саноат корхоналарига етарли талабчанлик кўрсатилмаяпти. Натижада айрим маҳсулот етказиб берувчилар маҳсулотни кам беришяпти, сифати паст ва харидоргир бўлмаган товарлар етказиб беришяпти.

Чунончи, «Торгодежда» базаси беш ой ичида маҳсулот билан таъминловчилардан 780 минг сўмлик мол олмади. Ўз навбатида шаҳар савдо ташкилотлари фондини ярим миллион сўмликдан кўпроқ мол билан таъминламади. Ваҳоланки, база Чилонзор ЦУМи, Фрунзе савдо маркази, «Комиссионторг» ва «Ўзбекистон» савдо фирмасига белгиланган фондга қўшимча равишда 1,3 миллион сўмликдан зиёд мол берган. Бу ҳам товар обороти балансини бузилишидир.

Базанинг товар запаслари нормативдагидан 25 процент паст, бунинг устига 3,5 миллион сўмлиги харидоргир эмас. Туриб қолган маҳсулотларни Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг тикувчилик корхоналари 1976—1981 йилларда етказиб берган эди. Ўтган йил кузида бу буюмлар 70 процент арзонлаштирилган бўлса ҳам барибир реализация қилинмади. Товар запаслари нормативи суст тўлдирилаётгани ва савдо ташкилотлари товар билан тўла таъминланмаётгани оқибатида база жарималар тариқасида катта ноишлаб чиқариш харажатлари қиляпти.

Трикотаж базаси бўйича таъминотчилар январь-май ойларида бир миллион сўмликдан зиёд товар маҳсулот етказиб беришмади. Шу даврда шаҳар савдо ташкилотларига фонд бўйича 1690 минг сўмлик мол берилмади. Бироқ бу ерда ҳам айрим ташкилотларга — «Ташгалантерейторг»га 460 минг сўмлик, «Тошкент» фирмасига 264 минг сўмлик мол ортиқча берилишига йўл қўйилган.

Трикотаж базаси 3324 минг сўмлик нормадан ортиқча запасларга, 3974 минг сўмлик харидоргир бўлмаган молларга эга эди. Бундай буюмлар базага келиб турибди, унинг раҳбарлари эса халқ истеъмол моллари етказиб бериш шартларида кўзда тутилган ҳуқуқ ва имкониятларидан фойдаланишмаяпти.

«Узобувьторг» базасига ўтган даврда 890 минг сўмлик пойафзал етказиб берилмади.

Шартнома мажбуриятларини бажармаётган таъминотчиларга нисбатан таъсирчан чоралар кўрилмагани, омборларда харидоргир бўлмаган моллар тўпланиб қолгани ва савдо ташкилотларини мол билан таъминлаш тартибига риоя этилмагани учун трикотаж базаси директори вазифасини бажарувчи Ғ. Қорабоевга виговор эълон қилинди. «Торгодежда» улгуржи базаси директори вазифасини бажарувчи И. Багдасаровга танбеҳ берилди. «Узобувьторг» улгуржи базаси директори З. Файзиевга ишдаги камчиликлар кўрсатиб ўтилди.

Л. ГОЛЕНДЕР.

● БИЗ—ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТЛАРМИЗ

Дўстлик ҳамма нарсадан азиз

11 июль—Монголия Халқ революцияси ғалабаси куни. Мамлакатимиз халқларини Монголия Халқ Республикаси билан қардошларча дўстлик иплари боғлаб турибди. Улуғ Ленин ва монгол халқининг фарзанди Сухэ-Баторнинг номлари қалбларимизда ҳамиша сақланмоқда. Монголия Халқ Республикаси ва партиянинг доно раҳбарлиги остида социализм сари собит қадам ташлаётган халқининг қарийб 60 йиллик тарихи асосий якуни шундан иборатки, бир вақтлар ўтмишда қолоқ феодал бўлган Монголия эндиликда замонавий, кўп соҳали экономикаси, фани ва маданиятига эга ривожланган социалистик давлатга айланди. Монголия партияси ўз сафларида илғор ишчилар, чорвадорлар, деҳқонлар, меҳнат зиёлилари вакиллари — 80 мингдан зиёд аъзони бирлаштириб турибди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитети Бош секретари, Монголия Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали Президиумининг Раиси ўртоқ Юмжагийн Цеденбал билан учрашуви якуни монгол ва совет халқларининг анъанавий бузилмас дўстлиги йилномасига яна бир ёрқин саҳифа битди. Бу дўстлик ва ҳамкорлик шунингдек ўзбек ва монгол халқларини ҳам бирлаштириб турибди.

Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика маданият министри, бир неча бор Совет Иттифоқи ва Ўзбекистонда меҳмон бўлган Дондогийн ЦЭВЭГМИД ана шуларнинг ҳаммаси ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Монголия пойтахти Улан-Батордаги янги кварталлар; Улан-Батор яқинида совет ҳарбийлари шарафига ўрнатилган мемориал. Бу ер ҳамиша ёшлар ва Монголиянинг турли аймоқларидан келган меҳмонлар билан гавжум бўлади.

— Мамлакатларимизни чинакам яхши қўшничилик муносабатлари, дўстлик ва ҳамкорлик алоқаси боғлаб турибди. Мен Ўзбекистонда ва унинг пойтахти Тошкентда бир неча бор бўлганман. Бу миллий анъаналарни ўзида мужассамлаштирган катта маданият шаҳри. Бундан ўн йил муқаддам Ўзбекистон чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа боғлаш жамияти таркибида космонавт В. Горбатко бошчилигида совет-монгол дўстлиги жамияти бўлими ташкил топиши бу дўстлик муносабатларимизни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришда мазмунли воқеа бўлди. Коинотда МХР гражданн Ж. Гурракча ва сизнинг ватандошингиз В. Жонибеков. «Салют—6» ва «Союз — 39» орбитал илмий-тадқиқот комплекси бортидаги ҳамкорлик экипажи аъзолари 25 илмий тадқиқотни бажардилар. Бу тадқиқотларнинг ярми сизнинг мамлакатингиздаги табиий ресурслар ва атроф-муҳит муҳофазаси масалаларини ўрганишга бағишланган.

— Ўртоқ Дондогийн Цэвэгмид, Олмалиқ ва Эрденэт шаҳарлари биродарлашган. Бу биродарлик алоқалари ҳақида гапириб берсангиз.

— Ҳар иккала шаҳарда юз минггача киши истиқомат қилади, уларда кон, металлургия комбинатлари бор. Ахборот материаллари, делегациялар алмашув, бир-бирининг турмуши билан яқиндан танишиш ана шу иккала шаҳар муносабатларидан мустаҳкам ўрин олган. Албатта Олмалиқ ва Эрденэт комбинатларининг коллективларини дўстлик алоқаси боғлаб турибди. Улкан кон саралаш иншоотини бунёд этишда ёрдамлашаётган совет мутахассислари Эрденэтда тез-тез бўлиб туришади.

— Анъанавий маданий алоқалар қандай?

— Бу алоқалар ҳақида ҳатто китоб яратиш мумкин. Бизнинг республикамизда Ўзбекистон тимсолида СССР кунлари ўтказилди. Ўша йили Ўзбекистон ССРда Монголия кунлари бўлиб ўтди. Китоб, тасвирий санъат, фотосурат асарлари кўргазмалари, ансамблларнинг концертлари, шу жумладан миллий ансамблларининг борди-келди алоқалари икки халқ бир-бирининг маданиятидан баҳраманд бўлиш имконини бермоқда.

Совет жамиятида хотин-қизларнинг тутган ўрни тўғрисида кўп гапирилади. Биз совет Ўзбекистони тимсолида ўзбек аёли бугунги кунда тўқувчи, врач, олима ва архитектор бўлиб турганлигининг шоҳиди бўлдик.

Шунинг учун ҳам худди Тошкент шаҳрида иккала мамлакат ютуқларига бағишлаб совет ва монгол хотин-қизларининг семинари бўлиб ўтди.

Монголия Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари халқаро Тошкент кинофестивалининг доимий қатнашчисидир. Менинг мамлакатимда кино санъати инқилоб билан бирга туғилган. Миллий монгол киносининг туғилиши ва унинг камол топиши тарихида совет кинематографчиларининг қардошларча ёрдами алоҳида ўрин эгаллайди. «Монголкино» студиясида Москвадаги Бутуниттифоқ давлат кинематография институти, Тошкент, Москва, Ленинград, Киев, Олмаотадаги бошқа ўқув юртларини битирган 300 мутахассис меҳнат қилмоқда. Дастлабки овозсиз монгол фильмларини «сояли спектакллар» деб таърифлашар эди. Эндиликда монгол киносининг тараққиёт даврини бошлаб берган режиссёрларимиздан Сумхуу, Х. Дамдин, Н. Нямдава ва бошқаларнинг номи ҳамма жойда тарқалган.

Бир вақтлар кўчманчи бўлган мамлакат халқи бугунги кунда ўтроқ турмуш тарзига ўтди. Транспорт, алоқа, яйлов хўжалиги барқ уриб ривожланмоқда.

Монголия Халқ Революцион партиясининг XVIII съездида мамлакатимизнинг 1981 — 1985 йилларга мўлжалланган халқ хўжалиги ва маданияти ривожланишининг асосий йўналишлари тасдиқланди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган Монголия Халқ Республикасига унинг ҳамдўст социалистик мамлакатлари фанни ривожлантиришда яқиндан ёрдам бермоқда. Монголия халқи бутун тараққийпарвар инсоният билан бир сафда туриб, ер курраси тинчликни мустаҳкамлаш, халқаро тангликни бартараф этиш учун курашмоқда. Константин Устинович Черненко КПСС ва совет халқи фақат тинч-тотув яшаш йўлини, ўзаро ҳамкорлик йўлини чиндан ҳам тавсия этаётганлигини таъкидлаб ўтди. МХРП, монгол халқи бу борада совет халқи билан ҳамиша ҳамкордир.

Совет Ўзбекистони республика Коммунистик партияси бу йили ўзининг 60 йиллигини нишонлайди. Монгол халқи ҳам Монголия Халқ Республикаси эълон қилинганлигининг 60 йиллигини тантана қилади. Совет Иттифоқи, Совет Ўзбекистони, Тинчлик ва Дўстлик шаҳри деб аталаётган унинг пойтахти Тошкент билан дўстлигимиз бундан буён мустаҳкамлана веради ва ривожлана веради.

Э. АДАЙКИНА,
махсус мухбиримиз.

Тошкент — Улан-Батор — Тошкент.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

САРАТОН ИССИҒИДАН САҚЛАНИНГ

Она-диёримиз осмонида саратон қуёши порлаб турибди. Ёз чилласининг ҳароратли нафаси тўлқин уриб, заминни, набототни, ҳайвонотни, оби-ҳаётни, одамларни синовдан ўтказаётганга ўхшайди. Офтоб тиккага келганда, кун тиғида, иссиқ авж нуқтасига чиққанда наботот барглари сўлгандек, олам оташда қолгандек, одамлар ҳолсизлангандек туюлади. Ҳарорат зўрлигидан нафас олиш қийинлашади, юрак безовта бўлади. аъзои-танамиз қизиб кетади. Саратон хосияти шундай!

Лекин ҳар фаслнинг ўз хислати бор. Ёз қуёши далаларда, боғ-роғларимизда анвойи сабзавотларни, ширин-шакар меваларни болу-асал этиб, дармон-дори этиб насибамизга ҳадя қилмоқда. Бир пиёла кавсардек мева шарбати чанқоғимизни босиб, яхши кайфият, аъзои-танимизга кучу-қудрат бахшида этади.

Саратон кунлари тартибли ва сифатли овқатланиш, зилол сув ҳавзаларида мириқиб чўмилиш, гаштли меҳнатдан сўнг салқин оромгоҳларда истироҳат қилиш, дам олиш кунлари иложи борича шаҳардан ташқари чиқиб сайру-саёҳат қилиш дилга ором, танга дармон бўлади. Қуйидаги туркум материалларда саратон кунларини кўнгилли ўтказиш тадбирлари ҳақидаги бир қатор мақолалар билан танишасиз.

● Шифокор маслаҳати

ЮРАК ВА ҲАРОРАТ

Ўлкамизда ёз. Эрта тонгдан уфқни қизартириб чиққан қуёш пешинга келиб еру-кўкни ёндириб юборгудек олов пуркайди. Меҳнаткашларнинг меҳнат отпускалари авжида. Бу жазирама ёз палласида ёшу-қари, бола-чақа ҳамма шаҳарнинг оташнафас бетон деворларидан, ҳовури юзга урадиган асфальт кўчаларидан денгиз ва дарё бўйларига, тоғ ёнбағирларига, сўлим оромгоҳларга томон интилади. Дам олиш кунларида табиат қўйнига ошиқаётган автобуслар колоннасининг кети узилмайди.

Бироқ, баъзан бундай саёҳатларда кўнгилсиз ҳолатлар ҳам учраб туради. Қуёшда қорайиш билан боғлиқ бир-иккита оддий қоидаларни билмаслик ёки билса ҳам амал қилмаслик офтоб уришига олиб келади.

Қуёш ванналарини кунига бир неча минутдан секин-асталик билан бошлаб, яхшиси ҳаракатда бўлган ҳолатда амалга оширган маъқул. Узоқ вақт қуёш тиғида ҳаракатсиз ётишнинг фойдасидан зарари кўп. Чунки қуёш нурининг бош мияга узоқ вақт давомида интенсив таъсири натижасида нерв системаси марказларида ўзгаришлар юз беради. Бу вақтда беморнинг боши қаттиқ оғрийди, қулоқда шанғиллаш, баданда ноxушлик, бўшашиш сезилади. Айрим ҳолларда кўнгил айниб, бемор қайт қилади. Тана ҳарорати кўтарилиб, тер босади. Беморнинг нафас олиши, юрак уриши тезлашиб, оғир ҳолларда ҳушни йўқотиш, бурун қонаши кузатилади. Бундай пайтда беморга биринчи медицина ёрдами кўрсатиш, уни дарҳол салқин жойга ўтказиш, муздек сув ичириб, бошига совуқ компресс қўйиш керак. Бемор бир оз ўзига келгач, уни ётқизиб, кўп миқдорда суюқлик ичириб, енгил таом едириш керак. Оғир ҳолларда эса бемор баданини совуқ сув билан ювиш, бошига совук компресс қўйиш ва дарҳол «Тез ёрдам» чақириш керак.

Ҳароратнинг кескин кўтарилиши, узоқ вақт офтоб тиғида юриш юрак қон-томир системаси касалликлари билан оғриган беморларга, айниқса таъсир қилади. Айни кун иссиғида офтобда юриш нафас олишнинг қийинлашишига, бу эса юракнинг тез уриб кетишига, қон босимининг кескин кўтарилишига олиб келиши мумкин.

Айниқса қон босими касаллиги билан оғриган беморларда узоқ муддат дим ҳавода бўлиш, кун тиғида ишлаш қон босимининг кескин кўтарилиб кетишига, бу эса гипертоник кризисларга олиб келиши, бурундан қон кетиши мумкин. Шунинг учун саратон пайтида «офтоб уриши»нинг олдини олиш, эҳтиёт чораларини кўриш, бунинг учун эса қуёш нури таъсирида узоқ муддат ишламаслик, ишлаган тақдирда ҳам бошга оқ матодан тикилган соябонлик кийим кийиш, вақти-вақти билан салқинда дам олиш зарур. Юрак қон-томир касалликлари билан оғриган беморларга эса кун қизиган пайтда офтоб тиғидан сақланиш, вақт-вақтида врач назоратидан ўтиб туриш тавсия этилади.

Ҳ. ТОШПЎЛАТОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли республика кардиология илмий-текшириш институти консультатив кардиологик поликлиникасининг бош врачи.

● ГАЗЕТХОН ИЛТИМОСИ

ТАШНАЛИКНИ ҚАНДАЙ ҚОНДИРАСИЗ?

Ҳурматли редакция! Мен одатда, кўп сув ичаман. Айниқса, ёзнинг иссиқ кунларида тез-тез чанқайвераман. Ташналикни яхши қондириш учун нима қилиш керак!

Х. БУРХОНОВ,
«Ташсельмаш» заводининг ишчиси.

Кунлар исиб кетиши билан инсон аъзои-тани кўп миқдорда сув, минерал тузлар ва турли витаминларни, айниқса сувда эрийдиган витаминларни йўқотади. Аниқ илмий маълумотларга қараганда, шу пайтда инсон организми юқорида айтилган моддаларнинг 60—65 процентини сарфлайди. Киши танасида сув миқдорининг камайиши, ўз навбатида ташналик ҳиссини туғдиради.

Хўш, ташналикни қондириш учун нималарга эътибор бериш керак? Бир кун давомида қанча сув ичиш мумкин?

Одатда вояга етган одам бир-кеча кундузда икки ярим литрча сув ичиб туради. Ўзбекистон шароитида эса сув миқдорини 4,5—5 литр, ҳатто 10 — 12 литрча ичиш мумкин.

Одам сувни кам ичиб, танадан сувни кўп сарфлаши натижасида ташналик ёки чанқаш ҳолати юзага келади ва у нерв системаси фаолияти туфайли рўёбга чиқади.

Иссиқ иқлим шароитида организмнинг сувга бўлган эҳтиёжини қондириш қаторига турли суюқликлар, жумладан; нордон, ширин, шўртанг, газли ва газсиз ичимликлар киради. Бундай ичимликларни сабзавот ва ҳўл мевалардан шарбат сифатида тайёрлаш айни муддао бўлади.

Саратон ташналигини қондиришда кўк чой, қатиқ, айрон ва чалоп жонга роҳат бағишлайди. Айниқса, сут маҳсулотларидан тайёрланган чанқовбосди ичимликлар организмни озиқли моддалар: оқсил, ёғлар ва углеводлар билан таъминлайди.

Чанқоқни қондиришда тоғолча ёки оддий олчадан тайёрланган ичимликлар жуда фойдалидир. Агар кишида ташналик билан бирга қабзият ҳолати кузатилса, сабзи, карам, қовоқ сувларини бериш мумкин.

Шуни ҳам айтиш кераки, чанқоқни босар экан, деб ҳар хил минерал сувларни, нордон меваларни меъёрдан ортиқ истеъмол қилмаслик керак.

Кўл, анҳор, ариқ ва булоқ сувларини қайнатмасдан ичиш турли юқумли касалликларга дучор қилади. Одатда болалар шошиб-пишиб дуч келган сувни симириб кетаверадилар. Оқибатда улар ошқозон-ичак хасталиклари билан оғрийдилар.

Санитария маорифи ходимлари, санитария-эпидемиология хизматчилари ва медицина ходимлари жойларда тушунтириш ишларини олиб боришлари, сув ҳавзаларининг тоза, покиза бўлишини доим назорат қилишлари, турли юқумли касалликларнинг олдини олишда сезгирлик кўрсатишлари лозим. Мана шу тадбир-чораларга ҳар тарафлама эътибор берилса, саратоннинг иссиқ кунларини кўнгилли ўтказган бўламиз.

И. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институти овқатланиш лабораториясининг мудири.

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ... ●

Одам нега терлайди?

Одатда ҳамма ҳам терлайди, лекин баъзида ҳаддан ташқари «дув-дув» терлаш одамнинг ғашига тегади. Бунинг сабаби нима, шу ҳақда маслаҳат берсангиз.

Х. ШОДИҚУЛОВ,
бинокор.

Оқшомхоннинг бу саволига Тошкент Давлат медицина институти ички касалликлар кафедрасининг ассистенти, медицина фанлари кандидати Назира СУЛТОНОВА жавоб беради:

— Маълумки, жисмоний меҳнат натижасида одам танасида моддалар алмашинуви тезлашади ва ўз-ўзидан тана ҳарорати кўтарилади. Организм қизиб кетмаслиги учун бадандан тер ажралиб чиқа бошлайди.

Терлашнинг кўп сабаблари бор: оғир жисмоний меҳнат, табиий юқори ҳарорат, физик таъсирлар одамдан тер чиқаради.

Баъзан терлаш баданнинг маълум бир ерларидагина: қўл, кафт, қўлтиқ ости, оёқ панжалари ва бошқа жойларда учраб, ана шу жойларнинг ўзидан ҳам кўп тер ажралиб чиқиши мумкин. Бунинг оқибатида баъзан экзема, терининг замбуруғли ва йирингли хасталиклари келиб чиқади.

Бадани терлайдиган кишилар албатта шахсий гигиена қоидаларига риоя қилишлари, ҳар куни маълум бир вақтда душда ювиниб туришлари керак.

Бадандан келаётган ҳидни йўқотиш учун одеколон ва шунга ўхшаш турли химиявий воситалардан фойдаланиш ярамайди. Бунинг учун, яъни ҳиддан холис бўлмоқ учун (мумкин қадар мутахассис билан маслаҳатлашган ҳолда, албатта) турли дезодорантлар (ҳидини йўқотувчи воситалар) дезодоро, одорекс, одороно ва бошқалардан фойдаланиш мумкин.

Оёғи терлайдиган кишилар кечқурун ётишдан олдин оёқни ювиб бўлгач, 10—15 минут давомида нимтатир эритмали марганцовка солинган иссиқ сувга оёқни солиб ўтиришлари, қуруқ сочиқ билан артиб шифокор тавсия этган «присипка» (порошок)дан сепсалар яхши натижа беради.

Носки (пайпоқни) кунига алмаштириш, ҳид ва терлан ҳоли бўлиш мақсадида носки ичига ҳам бироз присипкадан сепиш мумкин.

Оёқ териси ҳаддан зиёд қуриб кетмаслиги ва ёрилмаслиги учун товонга ва оёқнинг ёрилган жойларига «Детский», «Атлантний» ёки «Питательний» кремларидан суртиб туриш керак. Резина ёки таги резинали оёқ кийимлари, синтетикадан тўқилган носки кийиш ярамайди. Оёқ кийим қулай, юмшоқ атрофи очиқ бўлмоғи даркор.

Кафтлари терлайдиган шахслар ҳам қўлларини ванна қилгач, камфорний спиртга артсалар яхши натижа беради.

Кўп терлайдиган кишилар нервпатолог ва эндокринолог мутахассисларга учрашишлари, уларнинг маслаҳатлари билан даволанишлари мумкин.

Шифокор
Қ. НИЗОМОВ
тайёрлаган.

„ТО" спорт ҳафтаси

МАТЧ „ДРУЖБА"

ТОШКЕНТ—ОЛМАОТА ШАХМАТ МАТЧИ

4 июлда газетамизда сиртқи «Дўстлик матчи»нинг ҳар икки тахтасида олмаоталик шахмат мухлисларининг юришлари эълон қилинган эди. Улар ўзлари оқ доналар билан ўйнаётган биринчи тахтада навбатдаги —ўнинчи юришини эълон қилишди— c3—c4. Иккинчи тахтада эса газетхонларимизнинг Ke5:g6 юришига h7:g6 билан жавоб беришган эди.

Газетхонлардан тошкентликлар оқ доналарда ўйнаётган иккинчи тахтадаги навбатдаги — ўн биринчи юришини таклиф этиш, биринчи тахтада эса олмаоталикларни c3—c4 юришига қандай жавоб бериш ҳақида фикр билдиришни сўраган эдик.

Редакция шахмат мухлисларидан кўплаб таклифлар ёзилган хат олди. 30 газетхон таклифини телефон орқали хабар қилди. Уларнинг кўпчилиги биринчи тахтада олмаоталикларнинг ўнинчи юришига Cc5 — в4+ билан жавоб беришни, иккинчи тахтада эса ўн биринчи юришини Фd1—f3 тарзида бўлишини таклиф этишган. Жумладан, Н. Костин, М. Мирҳабибов, И. Сафаров, А. Юнусов, Х. Азизқулов, О. Эргашев, А. Олин, Н. Кондюрин, В. Заворотний, И. Мирзагалимов, Б. Офицеров, К. Кирясов, И. Зокиров, И. Мусаев ва бошқалар шундай таклиф билдирганлар. Бу юришлар тўғри деб топилди ва олмаоталик шахмат мухлисларига маълум қилинди.

Энди ҳар икки тахтада қилинган юришларни эслатиб ўтамиз. Биринчи тахтада; 1. e4e5 2. KC3Kf6 3. f4d5 4. feK:e4 5. d3K:c3 6. вcd4 7. Kf3 Kc6 8. Ce2Cc5 9. Cg5 Фd8—d5 10. c4 Cc5—в4+ Иккинчи тахтада: 1. d4d5 2. c4dc 3. Kf3 Kf6 4. e3 cg4 5. C:c4 e6 6. h3 Ch5 7. Kc3 a6 8. g4 Cg6 9. Ke5 Kd7 10. Ke5:g6 h7:g6 11. Фd1—f3.

Ҳурматли газетхонлар: сиртқи шахмат матчи қандай боряпти! Бу ҳақдаги фикр ва мулоҳазаларингизни кутамиз.

Бизнинг адресимиз. Тошкент шаҳри, ГСП, Ленин кўчаси, 41, «Тошкент оқшоми» [«Дўстлик матчи»га]. Таклифларингизни 325885, 330874, 325680, 325681 телефонлари орқали ҳам хабар қилишингиз мумкин.

ОЛМАОТА—ТОШКЕНТ

ТОШКЕНТ — ОЛМАОТА

● ФУТБОЛ

КУБОК «СПАРТАК»ДА

Футбол бўйича 1984 йил Тошкент шаҳри Кубогининг финал учрашувида «Спартак» ва «Средазкабель» командалари беллашди. Ярим финалда спартакчилар ўтган йилги Кубок эгаси «Инструментальщик» командаси футболчиларини 2:1 ҳисобида енгишди. Кабель заводининг вакиллари эса 153-қурилиш тресги командаси спортчиларини 6:3 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Ҳал қилувчи учрашув «Средазкабель» командасининг ҳужуми билан бошланди. Шаҳар чемпионатида ҳам пешқадамлик қилаётган бу команда ташаббусни қўлга олиб, рақиб команда ўйинчиларини шоширнб қўйди. Дастлабки дақиқаларда спартакчилар анча шошиб қолишди.

Орадан бир мунча вақт ўтганидан кейин майдондаги аҳвол тенглашди. Аста секин спартакчилар шиддатли ҳужумлар уюштира бошладилар. Улар рақиб дарвозасига ягона тўп киритиб, биллур совринни қўлга киритдилар.

Шундай қилиб спартакчилар Тошкент шаҳри кубогининг эгаси бўлишди. Финалда иштирок этган ҳар икки команда республика кубоги баҳсларида қатнашишга тайёргарлик кўрмоқда.

Шуни алоҳида айтиш керакки, кейинги пайтда биринчи марта Тошкент шаҳри кубоги баҳслари оммавий мусобақалар билан бошланди. Дастлаб районларда ғолиблар аниқланди. Олий ва биринчи лигада иштирок этаётган 20 командадан ташқари районлар кубоги финал ўйинларининг қатнашчилари ҳам беллашувларда иштирок этишди.

Мусобақаларнинг бундай тартибда ўтказилиши футболни янада оммалаштиришга шароит яратди. Шу ўринда Тошкент қишлоқ хўжалиги институти, «Средазэнергоцветмет», Сергели ошхона мебеллари заводи, 2-автокомбинат командалари бошқа кучли командалар билан тенг баҳс юритганларини айтиб ўтиш керак. Бу коллективлар беллашувларни кўтаринки руҳда ўтказишди. Ишлаб чиқариш коллективлари орасида Тошкент қишлоқ хўжалиги институти командасининг пайдо бўлиши ҳам қувончлидир. Бу олий ўқув юртида спортни оммалаштиришга ва ривожлантиришга катта аҳамият берилаётганлигидан далолатдир. Шу тажриба шаҳардаги бошқа олий ўқув юртларида ҳам оммалаштирилса яхши бўлар эди. Шунда анчадан буён шаҳар мусобақаларида студент командаларининг иштирок этмаётганлиги сингари камчиликка барҳам берилган бўлар эди.

Кубок баҳсларида районларда ўтказилган финал учрашувларининг қатнашчилари иштирок этмаганлиги бироз таажжубли ҳол бўлди. Ҳисоботларга қараганда барча районларда оммавий турнирлар ўтказилган. Шунга қарамасдан тажриба ремонт механика заводи, «Ташметрополитен», ирригация бўйича давлат лойиҳа конструкторлик бюроси, «Таштекстильмаш» командалари финал учрашувларида иштирок этишмади. Ленин районидан эса биронта команда қатнашмади. Ваҳоланки, юқоридаги коллективларнинг ҳаммасида командаларни мусобақаларга ҳозирлашга жавобгар бўлган инструкторлар бор. Шу боисдан ҳам масъул ходимлар ва спорт комитетлари улардан амалий иш талаб қилишга ҳақлидирлар.

И. ЗАЛЬЦБЕРГ,
Тошкент шаҳар футбол федерацияси пропаганда комиссиясининг раиси.

ОҚШОМ НАСИБАСИ ●

ЯХНА ХЎРДА

Икки бош пиёз, уч дона сабзи, 2— 3 та ўртача катталикдаги картошка, бир пиёла гуруч ва бир пиёла қатиқ, ярим боғ кашнич, 2—3 дона райҳон барги ва 2—3 паррак саримсоқ керак бўлади. Таъбга кўра туз ва мурч солинади.

Кастрюлкага уч литр сув қуйиб қайнатинг-да, бунга ҳалқа-ҳалқа қилиб тўғралган пиёз, майда кубикча қилиб тўғралган сабзи ва картошкани солиб пиширинг. Сўнг тоза ювилган гуручни солиб ўн минутча қайнатсангиз бас. Сувда ёки шамолда совутасиз-да саримсоқ парраклари, райҳон барглари, кашнични майда чопиб қатиқ билан бирга яхна хўрдага аралаштириб юборасиз. Буни жазирама кунлари тушликка тортасиз.

К. МАҲМУДОВ.

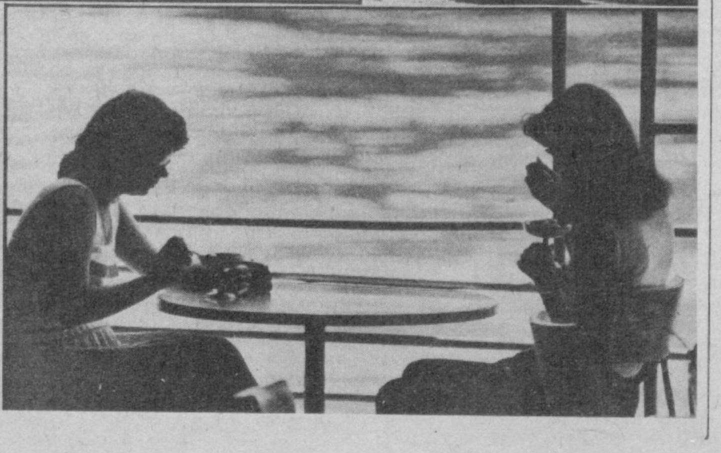

«Ёзнинг иссиқ кунларида роҳат қилиб дам оламиз!»

Т. Каримов фотолари.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

СИЗНИ «ДИНАМО» МАГАЗИНИГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ!

Сиз бу ерда спорт билан шуғулланиш, туристик поход, ов ва балиқ овлаш учун зарур бўлган кийим-кечак ва анжомларни

ХАРИД ҚИЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Бу ерда барча маркадаги ВЕЛОСИПЕД, МОПЕД ва МОТОРОЛЛЕРЛАРНИ, «МИНСК», «ВОСХОД», «ИЖ-ПЛАНЕТА — СПОРТ» МОТОЦИКЛЛАРИНИ, барча маркадаги ФОТОКИНОАППАРАТЛАР ВА ФОТООБЪЕКТИВЛАРНИ, КИНОПРОЕКТОРЛАРНИ кредитга олиш учун ҳужжатлаштириш мумкин.

«Динамо» магазинининг адреси: Тошкент шаҳри, У. Юсупов кўчаси, 2-уй (7, 8, 10, 11, 15, 16, 23, 27-трамвайларнинг; 1, 4, 8, 10, 14, 18, 21-троллейбусларнинг; 28 э, 44, 48, 64 э, 65 э, 91 э-автобусларнинг «Анҳор соҳили» бекати).

Иш вақти — соат 10.00 дан 19.00 гача.
Танаффус — соат 14.00 дан 15.00 гача.
Дам олиш куни — якшанба.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ 243-ЗАВОДИ ҲУЗУРИДАГИ 121-АВИАРЕМОНТ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1984-85 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Учиш аппаратлари ремонти бўйича слесарь, авиа двигателлари бўйича слесарь, учиш аппаратлари ускуналари бўйича электромонтажчи, механика-йиғув ишлари бўйича слесарь, токарь, газэлектр пайвандчи.

8-синф ҳажмида маълумотлилар 3 йил, ўрта маълумотлилар эса 1 йил ўқийдилар.

Билим юрти юқорида кўрсатилган ихтисослар бўйича юқори малакали кадрлар тайёрлайди.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ТОШКЕНТЛИК ВА ТОШКЕНТ АТРОФИДА ЯШОВЧИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Билим юртини тугатганлар граждан авиацияси 243-авиаремонт заводида ва граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармаси бўлимларида ҳамда шаҳардаги бошқа корхоналарда ишлайдилар.

Билим юртини битирганлар отпуска даврида самолётда учиш учун имтиёзли билет ва граждан авиацияси ходимлари учун белгиланган бошқа имтиёзлардан фойдаланадилар.

3 йил ўқийдиганлар ўқиш даврида тўла давлат таъминотида бўладилар ва граждан авиацияси учиш формаси билан таъминланадилар.

1 йил ўқийдиганларга ўқиш даврида ҳар ойда 68 сўмдан 80 сўмгача стипендия берилади. Бошқа шаҳардан келган ўрта маълумотлилар ётоқхона билан таъминланадилар.

8-синф ҳажмида маълумот билан ўқишга кирганларга ётоқхона берилмайди.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар институт ва техникумларга ўқишга юбориладилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, ўқиш жойидан характеристика.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) **СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Авиасозлар шаҳарчаси, (39, 25, 61, 66, 111 автобусларнинг «Авиасозлар шаҳарчаси», 20, 10 трамвайларнинг «Транспорт институти» бекатлари). Телефонлар: 99-94-50, 99-96-93, 99-96-46.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

127-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

1984-85 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

Эркаклар устки кийимларини тикувчи. **Ўқиш муддати — 2 йил, 2,5 йил;** эркаклар ва болалар кийимларини тайёрловчи тикувчи-мотористка. **Ўқиш муддати — ўрта маълумотлилар учун 1 йил, ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида шу соҳа бўйича таълим олганлар учун 6 ой, 8 синф ҳажмида маълумотлилар учун эса ўқиш муддати — 3 йил; тикувчи-мотористка** (трикотаж ишлаб чиқариш бўйича). **Ўқиш муддати— ўрта маълумотлилар учун 8 ой, 8 синф ҳажмида маълумотлилар учун 2 йил.**

Билим юртида 3 йил ўқиб битирганларга эгаллаган касби ва тўлиқ ўрта маълумот олганлиги ҳақида диплом берилади.

8 синф ҳажмида маълумот билан ўқишга кирганлар тўла давлат таъминотида бўладилар, ўрта маълумот билан кирганларга эса ҳар ойда 30 сўмдан стипендия, ўқув-ишлаб чиқариш комбинатларини битириб келганларга эса ҳар ойда 70 сўмдан стипендия берилади.

Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ўқувчилар ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, билим юрти директори номига ёзилган ариза, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, мактабдан характеристика, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат.

Паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕСЛАР:

Тошкент шаҳри, Энгельс кўчаси, 60-уй (2, 16, 22, 23, 28, 3, 16-трамвайлар; 2, 9, 10, 17, 26, 56, 57, 60, 72, 88-автобусларнинг «Олой бозори» бекати).

Тошкент шаҳри, Магазин—Мавзук кўчаси, 136-уй (27-трамвай; 10, 43, 88, 102-автобусларнинг «Шимолий Олмазор» бекати). Телефон: 35-62-41.

«ТАШГОРПРОКАТРАЗНОБИТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

КВАРТИРАЛАРНИ БЕЗАШ БЎЙИЧА ЯНГИ ХИЗМАТ УСЛУБИНИ

ТАКЛИФ ЭТАДИ

ХИЗМАТНИНГ БУ УСЛУБИГА ҚУЙИДАГИ ЮМУШЛАР КИРАДИ:

Эшикларни ғилофлаш, қулфларни ўрнатиш, эшик кўзчасини ўрнатиш, эшик сиртини ва дераза токчаларини қисман ремонт қилиш, ручкалар, шпингалетлар, занжирлар ўрнатиш ва алмаштириш, айвон карнизи, қандилларни ва телефонларни бошқа жойга олиб ўрнатиш, қўнғироқ ўрнатиш, квартирадаги ёғочли деталларни ва ўзи елимланадиган пленка ва пластикали панелларни пардозлаш, қўшимча хўжалик шкафчаларини тайёрлаш ва ўрнатиш, марказий иситиш батареяси учун панжаралар тайёрлаш ва ўрнатиш, кафель плитаси билан бадиий безаклаш, линолеум ётқизиш, дераза кўзини кондиционер ўрнатиш учун тайёрлаш.

БУ ИШЛАРНИНГ БАРЧАСИ БУЮРТМАЧИНИНГ МАТЕРИАЛЛАРИДАН ТАЙЁРЛАБ БЕРИЛАДИ.

Қуйидаги телефонлар орқали мурожаат этилсин: 44-28-01, 44-61-45, 44-63-15, 44-65-04.

ХАРИДОРЛАРГА ҚЎШИМЧА ХИЗМАТ!

Йигирманчи асрда ҳар бир кишида вақт тиғизлик қиляпти. Исталган кишидан, айниқса унга нима етишмаётганлигини сўраб кўринг. Албатта «вақт» етишмайди, деган жавобни эшитасиз! Ҳа, у бизнинг асримизда ғоятда танқислик қилмоқда. Бунинг устига-устак магазинларда, кассаларда навбат кутиб, керакли нарсани топгунча ёки ишимизни битиргунча талай вақт кетади.

Мутахассисларнинг ҳисоблашига кўра, бизнинг барчамиз ҳар йили харид учун ўнлаб миллиард соат вақтни йўқотамиз. Бу кўпми ёки камми? Мураккаб бўлмаган ҳисоблардан кейин, жуда ҳам кўп экан деган хулосага келамиз: ҳар куни ҳар биримиз ўрта ҳисобда магазинларда бир соатнинг 3 дан 1 қисмини йўқотамиз. Бундан ташқари керакли буюмни излаш ёки байрам арафасида харид этиш учун магазинма-магазин «саёҳатимиз» бошланади.

Меҳнаткашлар учун талай қулайлик яратиш — бугунги кунда савдо ходимлари аҳолига қўшимча хизмат кўрсатишга алоҳида эътибор бериш билан бирга уларнинг талай бўш вақтини тежаб қолиш мақсадида чора ва тадбирларни кўрмоқдалар.

ХАРИДОРНИНГ ВАҚТИ ҚИММАТЛИДИР, УНИ ТЕЖАШ ЛОЗИМ!

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ САВДО КОРХОНАЛАРИ

ТАВСИЯ ЭТАЕТГАН

ҚЎШИМЧА ХИЗМАТНИНГ БУТУН МАЖМУАСИ ХУДДИ АНА ШУ МАҚСАДГА ҚАРАТИЛГАН:

шаҳардаги 727 магазинда 59 та энг ранг-баранг қўшимча хизмат кўрсатилмоқда. Улар орасида — сотиб олинган молларни харидорнинг уйига етказиб бериш, аҳолининг турар жойи бўйича шиша идишларни йиғиштириб олиш, харидорнинг кўрсатган адреси бўйича сотиб олинган совғаларни олиб бориб бериш, байрам арафаси кунларида совғалар учун буюртмалар қабул қилиш, тикув буюмларининг майда-чуйда ремонти, либослар ва пойафзал моделлари намойиши, эскириб қолган (телевизорлар, радиоприёмниклар) ўрнига алмаштириб янги молларни сотиш, фотоаппаратураларни зарядкалаш, газламаларни бичиш, техникавий жиҳатдан мураккаб бўлган молларни ишлатиш қоидалари ва тартиби бўйича мутахассислар консультациялари ҳамда янги техника буюмларини ишлатиб намойиш этиш, сотиб олинган чолғу асбобларини харидорнинг уйида созлаб бериш, йирик ҳажмли молларни уйга етказиб бериш, техникавий жиҳатдан мураккаб бўлган моллар (тикув машиналари, холодильниклар, телевизорлар)ни уйда ўрнатиш каби хизмат турлари бор.

Шаҳарнинг 39 та магазинида сиз молларни кредитга сотиб олишингиз мумкин. 40 та магазинда буюртмалар столи, 55 тасида кафетерий ишламоқда.

54 та магазинда Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчилари, биринчи группа меҳнат инвалидлари, боқимандаси ҳалок бўлган оилалар, иттифоқ ва республика аҳамиятидаги шахсий пенсионерлар ва бириктириб қўйилган бошқа кишиларга хизмат кўрсатилмоқда.

Товар хизмат кўрсатиш маданиятини безайди. Савдо ходимлари шаҳарнинг корхоналари ва қурилишлари ёнгинасида саноат ва озиқ-овқат моллари савдосини ташкил этар эканлар, худди ана шу қоидага амал қилмоқдалар. 1983 йил ва 1984 йил 1-кварталида 112 миллион сўмлик моллар сотилди. Бу 1 йилнинг ўзида тежаб қолинган минглаб соат-вақтни англатади!

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

Сиз тез-тез кириб турадиган магазинларда қўшимча хизматнинг яна қайси бир турлари жорий этилишини истар эдингиз? Сизнинг фикрларингиз бизга жуда ҳам муҳимдир!

ТОШКЕНТДА

1 ИЮНДАН 1 АВГУСТГАЧА

АҲОЛИГА САВДО ХИЗМАТИ КЎРСАТИШ МАДАНИЯТИ ИККИ ОЙЛИК КЎРИГИ ЎТКАЗИЛАЁТГАНЛИГИНИ ЭСЛАТИБ ЎТАМИЗ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ ШУ МУНОСАБАТ БИЛАН СИЗ МУҲТАРАМ ХАРИДОРЛАРДАН КЎРИКДА ФАОЛ ҚАТНАШУВИНГИЗНИ, АНКЕТАНИНГ ҚУЙИДАГИ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ БЕРИШИНГИЗНИ СЎРАЙДИ:

1. Сиз тез-тез кириб турадиган магазиннинг иш тартиби сизни қаноатлантирадими? Унинг ишини яхшилаш юзасидан сизнинг мулоҳазаларингиз (магазиннинг тартиб номери ва у қайси савдо ташкилотига қарашли эканлигини кўрсатишни унутманг).

____

____

2. Сиз худди ана шу магазинда қўшимча хизматнинг қандай турлари ташкил этилишини маслаҳат берган бўлур эдингиз?

____

____

3. Сизда ана шу магазиннинг савдо ходимларига нисбатан яна қандай танбеҳ ёки мулоҳазаларингиз бор? (савдо ходимининг фамилияси, номи, отасининг номини ёзиб кўрсатинг).

____

____

4. Магазин ичидаги ахборот системаси сизни қаноатлантирадими? (эълонлар, кўрсатгичлар, баҳо ёзилган қоғозлар).

____

____

5. Магазин ва унинг атрофининг санитария ҳолати ҳақида фикрларингиз қандай?

____

____

6. Савдо зали ходимларининг шахсий гигиенаси даражаси қандай?

____

____

7. Биринчи талаб қилинганида шикоят ва мулоҳазалар дафтарини сизга беришадими?

____

____

8. Сизни қизиқтираётган масалаларни ҳал этиш учун магазин мудири билан учрашиш имконияти борми?

____

____

9. Эркакларнинг савдо хизмати кўрсатишда иштирокини қандай баҳолаган бўлур эдингиз?

____

____

ЖАВОБЛАРИНГИЗНИ КУТАМИЗ.

Тўлдирилган анкетани қуйидаги адрес бўйича жўнатишингизни сўраймиз: Тошкент шаҳри, 47-алоқа бўлими, Пролетар кўчаси, 6-уй. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош Бошқармаси (ташкилий бўлим).

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ (телефон 33-68-83).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги (телефон 45-37-24).

КИНО

11 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ХАЁЛИЙ БАХТ»— **Санъат саройи** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 44-21-74), **Чайка** (18.30, 21.00, телефон 77-06-20), **Нукус** (21.30, телефон 46-70-69).

«ОРБИТАДАН ҚАЙТИШ»— **Ватан** (жуфт соатларда), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **Фестиваль** (21.15, телефон 32-78-02).

«XX АСР ҚАРОҚЧИЛАРИ» —**Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25).

«ТЎРТ МУШКЕТЕР» — **Қозоғистон** (17, 18, 20.00, 21.00, телефон 35-24-92).

«АВИАЦИЯ ҲАЛОКАТИ ХАЗИНАСИ ТОМОН» — **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75).

«САЛАМАНДРА» — **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75).

«ХАВФЛИ ҚУВИШ» — **Москва** (21.00; телефон 35-05-01), **С. Раҳимов номли** (21.00; телефон 48-46-71).

«ТАШВИШЛИ ПАРВОЗ»— **Тинчлик** (17, 19, 20.30, телефон 58-36-06), **К. Ёрматов номли** (жуфт соатларда, телефон 24-22-66), **Мир** тоқ соатларда).

«БЕВА МОНТЕЛЬ» — **Хива** (21.50, телефон 32-78-02).

«ОППОҚ ШУДРИНГЛАР»— **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«ЙЎҚ ҚИЛИШГА КИРИШИЛСИН» — **Искра** (18.30, 21.00, телефон 39-14-59), **Ҳамза номли** (18, 20.45, телефон 91-10-51).

12 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ХАЁЛИЙ БАХТ»—**Санъат саройи** (тоқ ва жуфт соатларда, телефон 44-21-74). **Чайка** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 77-06-20), **Нукус** (21.30, телефон 46-70-69).

«ОРБИТАДАН ҚАЙТИШ» **Фестиваль** (21.15, телефон 32-78-02).

«КЕЛИН-КУЁВ» — **Ватан** (жуфт соатларда).

«УЙИНЧОҚ» — **Фестиваль** (21.15, телефон 32-78-02).

«ОПЕРАЦИЯ ТУШДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ» —**Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25).

«ТЎРТ МУШКЕТЕР»— **Қозоғистон** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21.00, телефон 35-24-92).

«АВИАЦИЯ ҲАЛОКАТИ ХАЗИНАСИ ТОМОН» —**Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Восток** (13, 15, 17, 19, 21.00, телефон 91-14-61).

«САЛАМАНДРА»— **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75).

«ХАВФЛИ ҚУВИШ» — **С. Раҳимов номли** (11, 13.30, 16.30, 21.00, телефон 48-46-71), **Ҳамза номли** (11, 13.30, 16, 18, 20.45, телефон 91-10-51).

«АДОВАТ»— **Москва** (11, 13, 15, 17, 19, 21.00, телефон 33-05-01).

«ТАШВИШЛИ ПАРВОЗ»— **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«КЛЕОПАТРА» — **Хива** (21.50, телефон 32-78-02).

«ОҚ ШУДРИНГЛАР» —**Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«СЕНИНГ МУҲАББАТИНГ» —**М. Шайхзода номли** (Телефон 42-39-74).

Тошкент фармацевтика институти кадрлар бўлимининг йўқолган

ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги 85-ўрта мактаб томонидан **Мавлонова Муҳаёё Мусаевна** номига берилган 257120 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 115-ўрта мактаб томонидан **Талипова Дилбар Бакиевна** номига берилган 257422 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Қўқон шаҳридаги 19-ўрта мактаб томонидан **Маҳмудов Хурсанд Алиевич** номига берилган 771975 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 45-ўрта мактаб томонидан **Алавиддинов Аваз Абдуғаниевич** номига берилган 304243 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТВ

ЧОРШАНБА

11 ИЮЛЬ

● МТ I

18.20 «Эртанги кунга интилган мамлакат». Монголия Халқ Республикаси ҳақида кино-очерк.
18.30 «Дунё ва ёшлар».
19.05 Мультфильм.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Сиз яратган боғ».
20.00 «Агар соғлом бўлай десанг».
20.20 «Оталар ва болалар». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.30 «Время».
22.05 «МТнинг «Олтин» фондидан». СССР халқ артисти Ю. Завадский (туғилган кунининг 90 йиллигига).
23.10 «Чилпиқ» қалъаси олдидаги беллашув». Фильм-концерт премьераси.
23.50 «Дунё воқеалари».

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 Қўғирчоқ фильм.
18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Зарница—84».
19.00 «Ветеранлар сафда». «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг жанговар ва меҳнат шуҳрати музейидан репортаж (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Ҳужжатли кино экрани».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Мақом кечаси».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.
22.20 «Вероникaнинг қайтиши». Бадиий фильм.
23.50 Янгиликлар.

● ЎзТВ II

18.05—18.10 Кўрсатувлар программаси.
18.40 «Тоғлар, тоғлар». Телефильм.
19.00 «Абитуриент-84». Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллари педагогика институти (рус.).
19.30 «Самога йўл». Телефильм.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 «Совет Иттифоқи шаҳарлари». Кинопрограмма.
21.00 «Паркда ёз» (рус.).
21.30 МТ II

ПАЙШАНБА

12 ИЮЛЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Чарм тўп» клубининг соврини учун».
10.10 «Ҳайвонот оламида».
11.10 «Оталар ва болалар». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
12.20 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Саксонинчи йиллар коммунистлари». Ҳужжатли фильмлар: «Ақл ва қатъиятлилик», «Жарроҳ, олим, ректор...»
16.00 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
16.50 «Тўрт танкчи ва бир ит». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 9-серия. «Алмашув».
17.50 «Шахмат мактаби».
18.20 Вильнюс шаҳри фашист босқинчиларидан озод қилинганлигининг 40 йиллигига. «Вильнюс». Ҳужжатли фильм.
18.40 «Меҳнат коллективи ва интизом». Свердловск области корхоналарининг меҳнат ва жамоат интизомини мустаҳкамлаш бўйича олиб бораётган иш тажрибасидан.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Дид ҳақида баҳслашишганда». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов олиб боради.
20.00 «Агар соғлом бўлай десанг».
20.20 «Оталар ва болалар». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.30 «Время».
22.05 Останкинода ёшлар кечаси.
23.40 «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 «Онамларнинг мактаби».
19.20 Ҳужжатли фильм.
19.30—20.30 «Қишлоқ янгиликлари».
20.50 «Инсон ва қонун».
21.20 С. И. Бах. «53-кантата».
21.30 «Время».
22.05 «Нормандия-Неман». Бадиий фильм («Мосфильм» ва Франция маҳсулоти).

● ЎзТВ I

10.00 «Ахборот».
10.20 Мактаб ўқувчилари учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим» (такрорий).
11.00 «Бронза қуш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия (рус.).
12.05 «Рус жилолари». Музикали телефильм.
13.00 Янгиликлар.
18.00 Янгиликлар.
18.15 Мультфильмлар.
19.40 «Табиат сирлари». Ҳужжатли фильм.
19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ёшларнинг меҳнат дастхати». Меҳнат семестрининг бошланишига бағишланади (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Инсон ва қонун» программаси почтасидан».
20.15 Катталар учун мультфильм. «Қароқчилар ва созандалар».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Ёшлар куйлаганда...» Концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Чорвачилик — зарбдор фронт».
22.25 «Саҳна санъати усталари». Аброр Ҳидоятов.
23.45 Янгиликлар.

● ЎзТВ II

18.10—18.15 Кўрсатувлар программаси.
18.45 —19.00 «Ерга қайтиш». Телефильм.
19.30 «Манат Аҳмедованинг бахтли қаватлари». Телефильм.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 «Йиллар ва тақдирлар». Ҳужжатли фильм.
21.30 МТ II

«Главташкентстрой»га қарашли 6-қурилиш трестининг 33-қурилиш бошқармаси

ТУГАТИЛАДИ

Барча даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Беруний кўчаси, 371-уй.

«Таштрансспецстрой» трестининг 72-қурилиш бошқармаси

ТУГАТИЛАДИ

Барча даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 16-«а» уй, 7-хона.

Тошкент Политехника институти ректорати ва касаба союз ташкилоти кекса ходимлардан бири, мойлар технологияси кафедрасининг доценти, меҳнат ветерани

Абдулла Сулаймонович МАГДАМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р—10335. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12